

TOIMINTAKERTOMUS 2014

HIIDEN OPISTO

JÄ TOIMINTASUUNNITELMA 2015

Hiiden Opisto

TOIMINTAKERTOMUS 2014 JA TAVOITTEET 2015

SISÄLLYSLUETTELO

1. Visio, toiminta-ajatus ja arvot	1	12. Hankkeet	11
2. Johtokunnan puheenjohtajan katsaus vuoteen 2014	2	13. Tapahtumat ja teemapäivät 2014	12
3. Rehtorin kynästä	2	14. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja laatu	13
4. Hallintoelimet	3	14.1. Laatu	13
4.1. Lohjan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	3	14.2. Yhteistyökumppanit 2014	13
4.2. Hiiden Opiston johtokunta	3	14.3. Medianäkyvyys	13
5. Henkilöstö	3	14.4. Asiakastyytyväisyys ja tuntiopettajien tyytyväisyys	14
5.1. Päätoiminen henkilöstö	3	14.5. Kurssiarvioinnit 2007-2014	14
5.2. Määräaikainen henkilöstö	3	14.6. Tutkintotavoitteinen koulutus ja suoritettut tutkinnot	14
5.3. Henkilöstön hyvinvointi	4	14.7. Opiskelijat Hiiden Opistossa 2014	16
5.4. Hiiden Opiston organisaatio	4	14.8. Tuntimäärät ja kurssit Hiiden Opistossa 2014	18
6. Talous, sopimuskunnat ja aluejako	5	15. Kehittämissuunnitelma 2013	20
Lohja	5	15.1. Tulokortti 2014	20
Siuntio	5	15.2. Avaintulokset ja tulosten toteutuminen	21
Vihti	5	15.3. Toimenpideohjelma 2015 / koko opisto	22
7. Yhteiskunnalliset aineet ja ATK	7	15.4. Toimenpideohjelma 2015 / osastot	26
8. Kielten ja musiikin osasto	8	Yhteiskuntaosaston toimenpiteet	26
9. Taitoaineiden osasto	9	Kielten ja musiikin osaston toimenpiteet	27
10. Taiteen ja liikunnan osasto	10	Taitoaineiden osaston toimenpiteet	28
11. Tilauskurssitoiminta	11	Taiteen ja liikunnan osaston toimenpiteet	30
		Yleishallintotyön toimenpiteet	31
		16. Hiiden Opiston toimipaikat 2014	32

Lohjan toimisto

Linnaistenkatu 9,
08100 Lohja
p. (019) 369 1498
fax. (019) 369 1494

ritva.karhu@hiidenopisto.fi

Vihdin toimisto

Karhumäenpolku 5,
03100 Nummela
p. (09) 2242 2787
fax. (09) 568 0011

tuula.vartiainen@hiidenopisto.fi

Avoinna

1.9.-30.11. ja 7.1. -14.4.
ma-to 9.30-12, 13-17, pe 13-15

Muina aikoina

ma-to 9-15, pe 13-15

Avoinna

ma-to 9.30-12, 13-15
pe 13-15

muina aikoina

ma-to 9-12 ja 13-15
pe 13-15

1. VISIO, TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT

Visio

Hiiden Opisto on luotettava ja arvostettu kansalaisopisto läntisellä Uudellamaalla. Opisto tunnetaan laadukkaana ja luovana koulutuksen järjestäjänä, aktiivisena vaikuttajana ja kehittäjänä sekä hyvänä yhteistyökumppanina.

Vision johtajatukset

- Hiiden Opisto on arvostettu osana elinikäisen oppimisen polkua, sillä on selkeä tehtävä sekä hyvät nykyaikaiset toimitilat
- Hiiden Opisto järjestää laadukasta koulutusta nykyaikaisin opetusvälinein ja -metodein pätevillä opettajilla
- Hiiden Opisto on aktiivinen vaikuttaja ja kehittäjä alueella, joka tekee yhteistyötä oppilaitosverkostossa ja tarjoaa väylän myös jatko-opintoihin

Toiminta-ajatus

Hiiden Opisto on aikuisoppilaitos, joka tuottaa ja edistää elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia, tukee persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja elämänhallintaa toteuttaen vapaan sivistystyön periaatteita Länsi-Uudellamaalla.

Hiiden Opiston toimintaa ohjaavat arvot

Elinikäinen oppiminen

- tarjotaan mahdollisuus jatkuvaan itsensä kehittämiseen ja jatkokouluttautumiseen
- edistetään työssä ja arjessa jaksamista sekä henkisen vireyden säilyttämistä
- tarjotaan eri ikäryhmille mahdollisuus arkipäivän oppimiseen

Laadukkuus

- toiminta on kokonaisuudessaan korkeatasoista
- henkilöstön osaaminen on ajantasaista
- opisto kehittyy jatkuvasti visionsa suuntaan
- opetustilat ja -laitteet ovat ajanmukaiset
- opetuksessa arvostetaan yksilöllisyyttä
- opiston toiminnassa toteutuu moniarvoisuus ja suvaitsevaisuus
- opisto arvioi ja kehittää toimintaansa

Tasa-arvo

- opistossa toteutetaan sekä sosioekonomista että alueellista tasa-arvoa
- opiston kursseille osallistuminen ei vaadi tiettyä pohjakoulutusta
- koulutustarjontaa suunnataan sekä miehille että naisille ja eri väestöryhmille

Kestävä kehitys

- toteutetaan kestävän kehityksen periaatteita. Näitä ovat ekologinen ja taloudellinen kestävyys, sosiaalinen hyvinvointi sekä kulttuurillinen moniarvoisuus.

Yhteisöllisyys

- opistossa on sekä päätoimisella henkilöstöllä, tuntiopettajilla että opiskelijoilla mahdollisuus kokea ns. me-henkeä, yhteenkuuluvuutta ja yhteishenkeä
- opisto tarjoaa sosiaalisen oppimisympäristön
- opiskeluryhmissä mahdollisuus vertaistukeen

Avoimuus

- tiedotus on ajantasaista ja ennakoivaa
- toiminta on vuorovaikutteista ja osallistavaa

Vapaus

- opiston opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella omista lähtökohdistaan mielenkiintonsa mukaan
- opiskelijalla on vapaus päättää itse omista opiskelutavoitteistaan
- opisto päättää koulutustarjonnastaan ja opetuksen järjestämisestä itsenäisesti ja vastuullisesti

2. JOHTOKUNNAN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2014

- Ihminen oppii virheistään, mutta ei onneksi vain niistä -

Eri elämänvaiheissa ihminen oppii eri tavoin. Nuorempana ihmisen oppimiskyky on korkeimmillaan mutta toisaalta, kun ikää karttuu, lisääntyvät myös elämän aikana hankitut kokemukset ja tieto johon uusia asioita voi peilata ja liittää joten myös ikä kehittää oppimista omalla tavallaan.

Oppimisen mukanaan tuomat hyödyt ovat kiistattomat, yksittäisen asian osaamisen lisäksi oppiminen mm. lisää itsetuntoa. Erytisesti elinikäinen oppiminen hyödyttää samanaikaisesti sekä yksilöä, että koko yhteiskuntaa.

Vuonna 2014 Hiiden Opiston teemana oli kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen aikuisopiskelun avulla. Koulujärjestelmämme perustuu pääosin lasten ja nuorten oppimiseen ja opettamiseen. On siis äärimmäisen tärkeää että tämän järjestelmän rinnalla Suomessa on olemassa myös muunlaiseen oppimiseen ja opettamiseen keskittyviä kansalaisopistoja, kansanopistoja ja työväenopistoja, nimenomaan niitä tahoja jotka keskittyvät tarjoamaan mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen.

Kansalaisopistojen rakenne- ja rahoitusuudistus on vireillä ja suurella todennäköisyydellä se tulee jo lähitulevaisuudessa haastamaan monia nykyisiä toimintamalleja. Hiiden Opiston toiminnassa nämä tulevat muutokset on tiedostettu ja niihin on etukäteen valmistauduttu mm. maltillisilla kurs-

simaksujen korotuksilla. Onneksi myös opisto voi oppia ja kehittää omaa tekemistään taloudellisesti toimivammaksi ja samalla kansalaisia paremmin palvelevaksi.

Tällä hetkellä Hiiden Opiston toiminta on ensiluokkaista. Kurssitarjontaa ja opetuksen taso on osoittautunut ajanmukaiseksi ja korkeatasoiseksi. Kurssit täyttyvät tehokkaasti ja joillekin kursseille tulokkaita olisi enemmän kuin mitä mukaan voidaan ottaa. Oppiminen siis kiinnostaa, monin eri tavoin ja monien eri asioiden.

Kuten alussa kirjoitin, ihminen oppii myös virheistään. Jos kuitenkin tuntuu että muutakin tapaa voisi välillä kokeilla, tai virheet ovat viime aikoina vähentyneet, niin onneksi apu on lähellä, aina voi ilmoittautua Hiiden Opiston kurssille.

Sami Tenkanen

3. REHTORIN KYNÄSTÄ

Hiiden Opiston toimintavuosi 2014 on noudatellut viime vuosien erinomaista kaavaa. Opiskelijoiden osallistuminen kursseille on lisääntynyt samalla kun opiskelijamäärä on pysytellyt vuoden 2013 lukemissa. Henkilökunnan työvuotta on leimannut uuden opettelu, sillä opisto

on järjestänyt opetustehtävässään määriteltyä maahanmuuttajien opetusta enemmän kuin ennen Opetushallituksen rahoituksen turvin. Em. opetuksen kehittäminen ja järjestäminen jatkuu edelleen, sillä opistolle on myönnetty maahanmuuttajaopetukseen hankerahoitusta 2015.

Opiston vuonna 2014 maahanmuuttajille toteutetut kurssit, luennot ja tapaamiset ovat avanneet tulijoille erinomaisia väyliä tuntea itsensä tervetulleeksi: suomen kielen opintoja, kulttuuritunteja, Let's bake pulla -kursseja ym. Tulevaisuuden haasteena opistossa on valtakunnallinen tavoite kaksisuuntaisesta kotoutumisesta – eli kuinka kantaväestö ja maahanmuuttajaväestö kohtaavat toisensa opiston kautta. Jo nyt Hiiden Opiston vuoden 2014 teema 'Hyvinvointia oppimisesta' on

tuonut niin maahanmuuttajille kuin kantasuomalaisillekin alueemme asukkaille tuntevan tujauksen hyvää oloa ja elämänhallintaa edistäviä opintoja, luentoja, tapahtumia ja kokemuksia – yhdessä ja erikseen.

Hiiden Opiston päätoimisessa henkilöstössä on tapahtunut vain vähän muutoksia vuoden 2014 aikana. Opiston taitoaineosastoa on johtanut syksystä 2014 artenomi, AMK-opettaja Sari Kymäläinen KM, Ktyo Anja Aallon jäätyä 4.8. alkaen vuorottelupaalle. Osaston päätoimiseksi taitoaineopettajaksi Sari Kymäläisen paikalle tuli vihtiläinen KM, Ktyo Annamari Pyöriä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmisteli kansalaisopistojen rakenne- ja rahoitusuudistusta koko vuoden 2014. Se merkitsee muutoksia ja opistotoiminnan rahoituksen uudelleenarviointia Hiiden Opiston ylläpitäjälle tulevien vuosien aikana. Vuonna 2014 opisto valmistautui muutokseen mm. pitämällä hyvää huolta taloudestaan, sekä käynnistämällä pohdinnat opetusorganisaatiomme kustannustehokkaasta työtehtävien uudelleenjärjestelyistä.

Anne Kotonen

4. HALLINTOELIMET

4.1. LOHJAN KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Jäsen

Sami Tenkanen, pj
Katri piiparinen, vpj
Markku Saarinen
Alla Kerisalo
Esa Koskinen
Tiina Liimatainen
Birgit Aittakumpu
Merja Puurunen
Janne Turunen
Anja Mikkonen
Tom Hillner
Antti Grönlund
Sari Zweyberg

Varajäsen

Terho Tikkanen
Joni Paananen
Kimmo Salanto
Arja Heinola
Tanja Olin
Niko Mikkonen
Raili Viitanen
Tiina Järvinen
Kimmo Leppäniemi
Vesa Siljamo
Sirkka Warvas
Kristian Sarvi
Pirjo Sjögren

Kaupunginhallituksen edustaja:

Rintanen Leo

4.2. HIIDEN OPISTON JOHTOKUNTA

Jäsen

Sami Tenkanen pj
Juha Jakka vpj
Kati Helanto-Väättänen
Asko Häyrinen
Maarika Jalava
Sari Lehtinen
Pirjo Lehtonen
Kari Saaristo

Varajäsen

Marko Seppä
Tapio Ruth
Sanna Kuula
Jim Engberg
Hilkka Toivonen
Birgit Aittakumpu
Kari Heikkinen
Pirjo Leinonen

Johtokunnan kokoukset 2014

Ke 21.05. klo 18.00 Lohja
To 18.09. klo 18.00 Lohja

Johtokunta 2014. Kuva: Anja Aalto

5. HENKILÖSTÖ

5.1. PÄÄTOIMINEN HENKILÖSTÖ

Rehtori
Apulaisrehtori
Kielten ja musiikin osastonjohtaja
Kieltenopettaja
Taitoaineiden osastonjohtaja
Vs. Taitoaineiden osastonjohtaja
Taitoaineiden opettaja
Vs. Taitoaineiden opettaja
Taiteen ja liikunnan osastonjohtaja
Taideaineiden opettaja
Viestintäteknologian opettaja
Toimistos sihteeri (Lohjan alue, hallinto)
Toimistos sihteeri (Lohjan alue, kielet, musiikki, tanssi, liikunta)
Toimistos sihteeri (Vihdin alue taitoaineet)
Suunnittelija-tiedottaja (taideaineet)
Vahtimestari (Lohja)

Anne Kotonen
Mirja Vehovuori
Soile Lundqvist
Anja Odell
Anja Aalto (4.8.2014-28.7.2015 vuorotteluvapaalla)
Sari Kymäläinen 4.8.2014-28.7.2015)
Sari Kymäläinen
Annamari Pyöriä (4.8.2014-28.7.2015)
Ilona Kauppinen
Maija Junno
Eija Terävä
Tarja Saarinen
Ritva Karhu
Tuula Vartiainen
Kaisa Hannula
Hannu Juselius

5.2. MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ

Iltavahtimestari (Vihti):
Tuntiopeittajien lukumäärä
Luennoitsijoiden lukumäärä

Marja-Riitta Turunen
214
4

5.3. HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI

Hiiden Opiston päätoimiset opettajat, hallintohenkilökunta sekä tuntiopettajat kouluttautuvat aktiivisesti pitääkseen ammattitaitoaan yllä. Opisto kannustaa kouluttautumaan erilaisin koulutusavustuksin. Tuntiopettajille myönnetään vuosittain 85 € koulutusavustusraha anottaessa. Henkilöstölle järjestettiin työtyytyväisyyspäivä 27.11.2014 työnhajaaja Seija Lappalaisen johdolla. Työtyytyväisyyspäiviä tullaan järjestämään jatkossakin ulkopuolisen ohjaajan avulla.

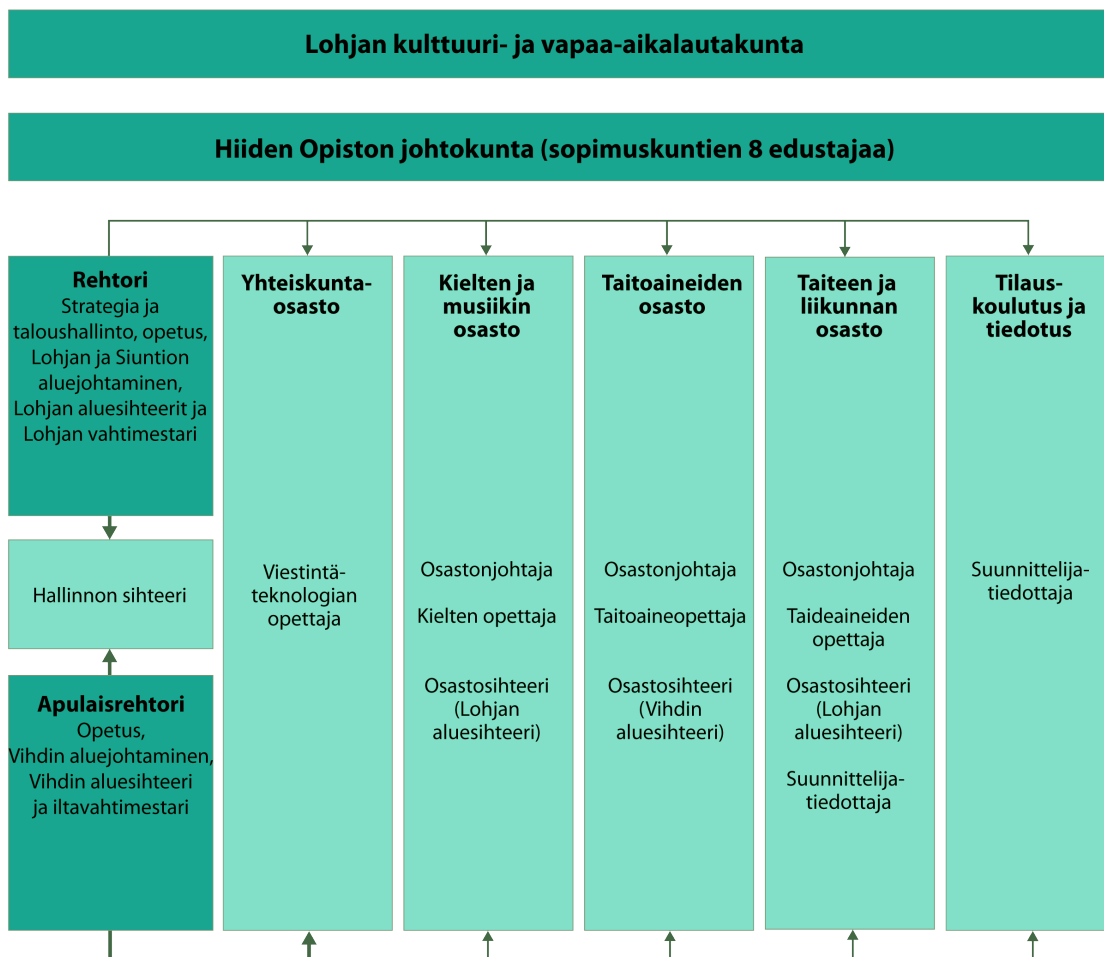
Henkilöstön virkistyspäivässä Nuuksiossa 15.8.2014.
Kuva: Eija Terävä

Päätoimisen henkilöstön koulutuspäiviä 58,6
Tuntiopettajien koulutuspäiviä 7

Päätoimisen henkilöstön koulutuksia 2014:

- Ekspressiivisen taideterapian menetelmäopinnot, Hki
- Esimiesten työpajat/Haastavat tilanteet työyhteisössä / Osatyökykyinen työyhteisössä / Ongelmana päihteet, Lohja
- Expressiivinen taideterapia, Hki
- Fisher menetelmä opinnot, Hki
- Hellewi-seminaari, Salo
- Ihmisen figuurin kuvaaminen Grisaille-tekniikalla, Karjaa
- Käsi- ja taideteollisuusmessut, Tre
- Life Coach-koulutus, Hki
- Maalattu mielikuva - intensiivimaa- lauskurssi, Hki
- Office 2010 -muuntokoulutus, Lohja
- Omaehtoiset opinnot näkyviksi -seminaari, Hki
- Opettajan Eväät 1 - Opetussivusto, verkko
- Rehtoripäivät, Kol, Hki
- Sihteeritreffit 2014, Lohja
- SUKOL syyskoulutuspäivät, Joensuu
- Yhteisöllinen verkon käyttö, verkko

5.4. HIIDEN OPISTON ORGANISAATIO 2014

6. TALOUS, SOPIMUSKUNNAT JA ALUEJAKO

Opistotoiminnassa yhteistyökuntina ovat Lohja, Vihti ja Siuntio. Lohja toimii edelleen isäntäkuntana Vihdin ja Siuntion ollessa sopijakuntia. Isäntäkunta laatii opiston talousarvion, ja sopijakunnat suorittavat isäntäkunnalle korvauksen käyttökustannuksista toteutuneiden tuntien suhteessa. Kahdeksanjäseninen opiston johtokunta aloitti toimintansa vuoden 2013 alussa. Vuodet 2013-2014 johtokunnan puheenjohtaja tulee Lohjalta ja 2015-2016 puheenjohtajuus vaihtuu Vihdille.

TALOUSARVION TOTEUMA 2014

	Talousarvio	Toteuma	Erotus	Tot. %
Toimintatuotot	475 990	555 612	- 79 622	116,7
Toimintakulut	-1 683 310	- 1 685 413	2 103	100,1
Toimintakate	-1 207 320	-1 129 802	-77 518	93,6

Hiiden Opistoa hallinnoidaan alueittain. Usean kunnan alueella tapahtuvassa toiminnassa on tärkeää ylläpitää kuntasuhteita sekä alueen päättäjiin että hallintokuntiin ja hallintohenkilöstöön. Rehtorin aluevastuukunnat olivat 2014 Lohja ja Siuntio. Apulaisrehtorin vastuukuntana on Vihti.

Lohja

Isäntäkunta Lohjalla toteutettiin pitkälti yli puolet koko opiston tuntimäärästä. Lohjan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valvoi ja ohjasi koko opiston ja Lohjan alueen toimintaa.

Hiiden Opistolla on Lohjalla oma opistotalo, jonka monipuolinen luokkien varustelu antaa mahdollisuuden korkeatasoiseen aikuisten opetukseen. Huippuvarusteltu 16-paikkainen atk-luokka toimii suurella volyymillä. Opistotalolla on liikuntatila, taitoaineluokka sekä mm. kieltenopetukseen ja avoimen yliopiston opetukseen soveltuva teoria-luokka. Lohjan opistotalo on opiston hallinnollinen keskus toimistoineen ja henkilöstön työhuoneineen. Lohjalla opetusta toteutetaan myös lukuisissa kouluissa, seurojen tiloissa ja muissa opetukseen soveltuvissa tiloissa.

- Asukasmäärä 47 653
- Vastuullinen lautakunta: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
- Lohjan toteutunut tuntimäärä 12 980
- Opiskelijat kerran laskettuna 3 952
- Kurssilaisten määrä 8 291
- Kursseja 596

Siuntio

- Asukasmäärä 4 368 (suomenkielisten osuus)
- Vastuullinen lautakunta: sivistyslautakunta
- Toteutunut tuntimäärä 500
- Opiskelijat kerran laskettuna 220
- Kurssilaisten määrä 291
- Kursseja 23

Vihti

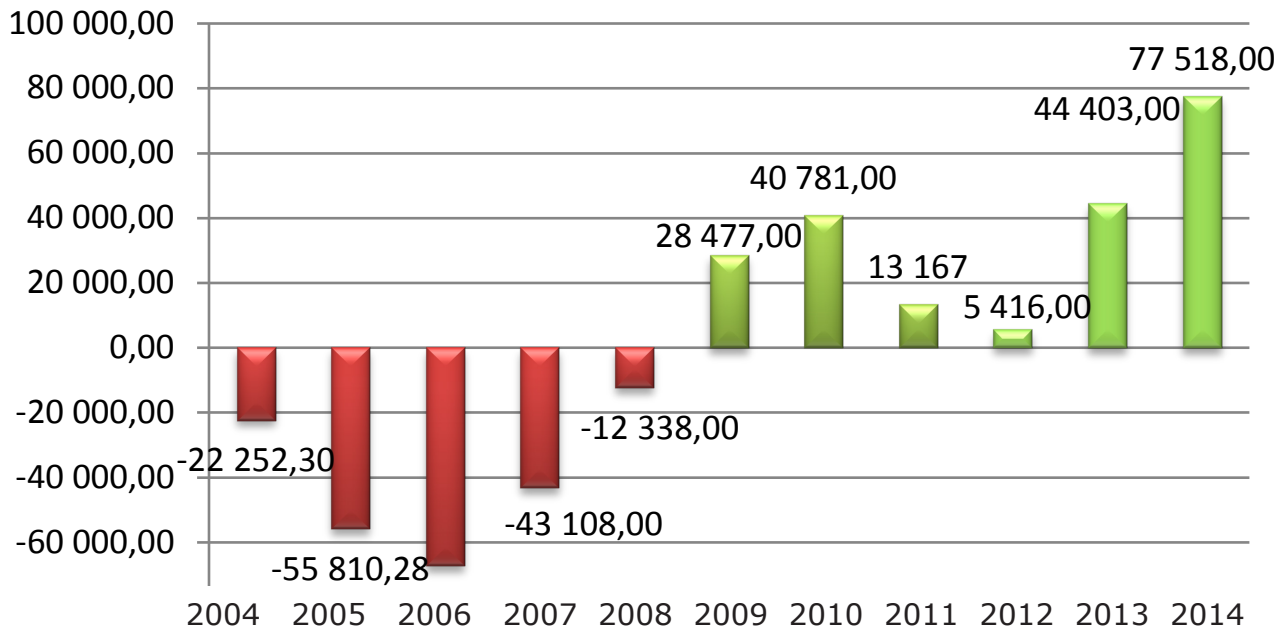
Opistoasioiden vastuullinen lautakunta on Vihdissä kasvatus ja koulutuslautakunta. Opistolla on Vihdissä kuntabudjetti, joka pitää sisällään määrärahat tiloihin ja niiden kunnossapitoon ja tilavuokriin, opetus- ja hallintopalvelut sekä mm. kalustohankinnat. Merkittävä asia opiston toiminnan kannalta ovat iltavahtimestaripalvelut, joihin Vihdin kunta varaa vuosittain määrärahan. Vah-timestari toimii pääasiallisesti Kuoppanummen koulukeskuksessa.

TOIMINTA JA TILAT

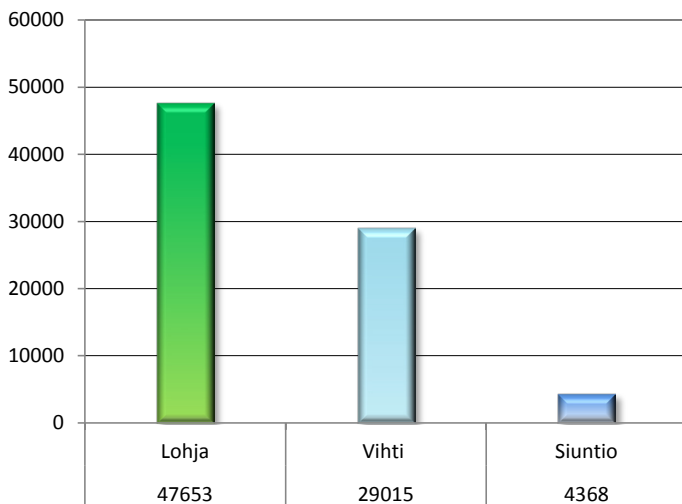
- Vastuullinen lautakunta kasvatus – ja koulutuslautakunta
- Vihdin opetustuntimäärältään suuren alueen toimintaa johtaa opiston apulaisrehtori, jonka työhuone on opistotalolla Nummelan Karhumäenpolulla. Vihdissä opistolla on oma toimisto ja toimistosihtööri sekä osa-aikainen iltavahtimestari. Opistotalo pitää sisällään sekä hallintotilat että luokkatiloja. Opistotalon keskeinen sijainti ja erityisen hyvä aikuisopetukseen soveltuva varustelutaso antaa valtavasti mahdollisuuksia järjestää erinomaista opetusta ja toimintaa vihtiläisille. Toinen tärkeä opetustila Nummelan alueella on Kuoppanummen koulukeskus monipuolisine mahdollisuuksineen. Vihdin kirkonkylässä opetusta järjestetään sekä Pitäjänkeskuksen rakennuksessa että kouluilla. Myös Vihdin kylissä (mm. Selki, Otalampi, Jokikunta, Vihtijärvi) toimii useita opiston ryhmiä.

- Asukasmäärä 29 015
- Vihdin toteutunut tuntimäärä 7 416
- Vihdin osuus opiston tuntimäärästä 33,4%
- Kursseja 312
- Kurssilaiset kerran laskettuna 1 950
- Kurssilaisten kokonaismäärä 4 284

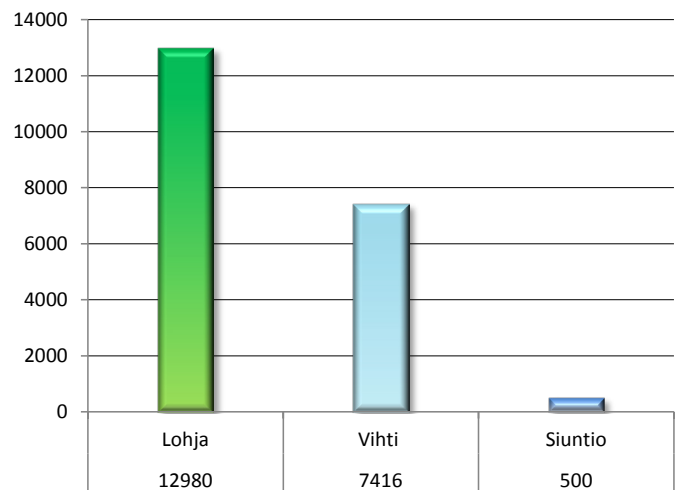
TOIMINTAKATTEEN EROTUS 2004-2014

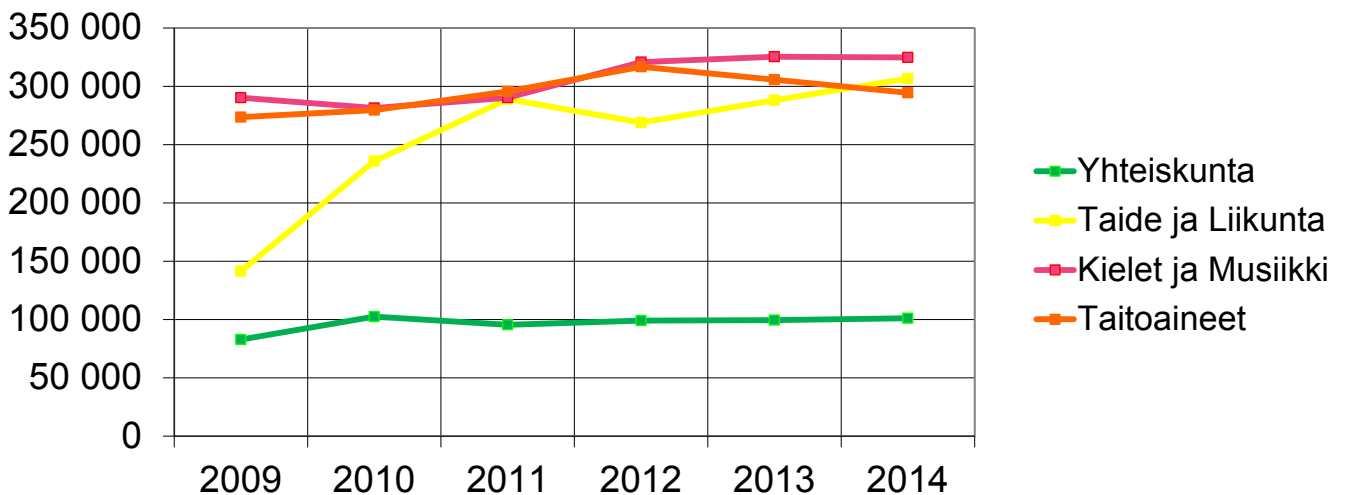
ASUKASMÄÄRÄT KUNNITTAIN 2014

TOTEUTUNEET TUNTIMÄÄRÄT KUNNITTAIN 2014

AINEOSTOJEN KULUT VUOSINA 2009-2014

7. YHTEISKUNNALLISET AINEET JA ATK

Osastossa toteutetaan yhteiskunnallisten aineiden, psykologian sekä ihmissuhdetaitojen opetusalueita, lisäksi osastoon kuuluvat avoimen yliopiston ja ikäihmisten opetus sekä tietotekniikka ja luennot. Suunnittelusta vastaavat rehtori, apulaisrehtori sekä tietotekniikan opettaja apulaisrehtorin toimiessa osastonjohtajana.

TUNTIOPETTAJATAPAAMISET JA -KOULUTUKSET

Tuntiohjaajatapaamisten ja koulutusten tarkoituksena on antaa tietoa opiston toiminnasta ja opettajien oman ainealueen asioista. Tapaamisissa opettajat myös tutustuvat toisiinsa ja vaihtavat ajatuksia työstään.

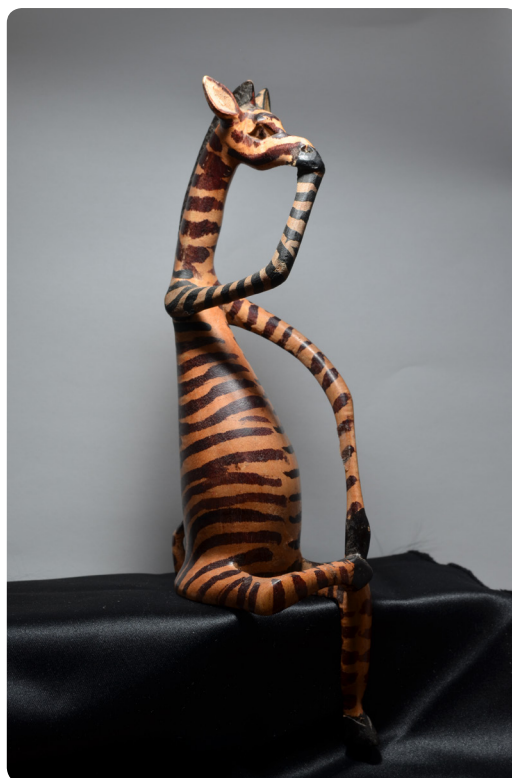
27.2.2014	Atk-opettajien suunnittelupäivä
10.4.2014	Ikäihmisten ryhmien opettajien suunnittelukokous
19.8.2014	Tuntiohjaajakokous

OPINTOAVUSTUSHANKE

Yhteiskuntaosasto on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa hankkeessa, jossa senioreiden atk-opintoja, oppimisvaikeuksia kokevien sekä maahanmuuttajien opintoja on tuettu hankerahalla.

OSASTON TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yhteiskuntaosaston tavoitteet on asetettu koko opiston avaintulosten ja tulostavoitteiden mukaisiksi. Tärkeimpiä tavoitteita oli laadukas osaamisympäristö, tunnetavuuden lisääminen mm. yhteistyökumppanien ja markkinoinnin avulla, talouden tasapaino ja tehokkaat toimintatavat sekä sujuva kuntayhteistyö. Avoimen yliopiston opinnoissa järjestettiin tavoitteiden mukaisesti kursseja, jotka toteutuivat hyvin. Ikäihmisten opintojen valikoima oli hyvä ja osallistumista kursseille lisäsi mahdollisuus saada tukea opintoihin opintoavustus-hankkeen kautta. Osasto pysyi annetun talousarvion

Salamavalokuvauskurssilla rakennettiin pieni studio käsisalaman käyttöä varten.

YHTEISKUNNALLISET AINEET

<i>Suunnitellut tunnit</i>	<i>1 055</i>
<i>Toteutuneet tunnit</i>	<i>1 025</i>
<i>Opiskelijoita</i>	<i>1 073</i>

*Osastonjohtaja Mirja Vehovuori
Osaston toimistosihiteeri Tarja Saarinen*

puitteissa, henkilöstön kouluttautuminen toteutui suunnitelmien mukaisesti johtamistaidon koulutuksen ja ohjelmisto- koulutuksien sekä asiakaskoulutuksien myötä. Osastossa on panostettu myös osaston toiminnan kehittämiseen mm. parantamalla tiedonkulkua sekä vakiinnuttamalla osaston toimintatapoja. Kuntayhteistyöhön Vihdissä on vakiintunut hyvät ja toimivat yhteistyötavat.

VERKKO-OPETUS

Verkkokursseja tarjottiin vuonna 2014 ainoastaan atk ja median alalta. Kaksi toteutunutta kurssia järjestettiin Moodle-oppimisympäristöllä, jonka ylläpitäjänä toimi viimeistä vuotta Vanajaveden opisto. Suosituin verkkokurssi oli Googlen Sivustopalveluun perehdyttävä Opettajan eväät I – opetussivusto, joka oli suunnattu opettajille, yhdistyksille ja pienyrityksille.

Verkko-opetustarjonta:

Opettajan eväät I – opetussivusto
Kuvankäsittelyn perusteet verkossa
Opettajan eväät – verkko-oppimisympäristöön
Vanhan valokuvan korjaus

ATK JA MEDIA

Tietokoneen käytön opetuksessa on huomioitu noin kahden vuoden välein uudistuvat Windows käyttöjärjestelmät. Syksyllä 2014 Hiiden Opiston omiin atk-tiloihin asennettiin uudet ohjelmistot: Windows 8.1 ja Office 2013. Nummelan atk-luokkaan hankittiin lisäksi graafisen suunnittelun ohjelmistopaketti, Adobe CS6 Design Standard. Windows 8-koneen ja tablettien käyttöön tutustuttavat kurssit, tietokoneen toimivuuden ylläpito- ja tietoturvakurssit sekä valokuvauskurssit olivat erityisen suosittuja. Ajokorttitutkintoon tähtäävät kurssit täyttyivät myös hyvin uusien ohjelmistojen ja tehokkaan kurssimarkkinoinnin ansiosta. Lohjan kaupungin tilaamia Office-muuntokoulutustilaisuuksia järjestettiin säännöllisesti yhteensä 31 kertaa. Tilauskoulutusta annettiin myös Lukki-kirjastojen henkilökunnalle sekä Luksialle.

ATK JA MEDIA

<i>Suunnitellut tunnit</i>	<i>1 334</i>
<i>Toteutuneet tunnit</i>	<i>1 024</i>
<i>Opiskelijoita</i>	<i>640</i>

*Viestintäteknologian opettaja Eija Terävä
Ainealueen toimistosihiteeri Tarja Saarinen*

8. KIELTEN JA MUSIIKIN OSASTO

Kielten ja musiikin osaston opetusalueita ovat kielet ja musiikki. Osasto järjestää myös Yleisiä Kielitutkintoja. Yleisiä Kielitutkintoja järjestettiin suomen, englannin, venäjän ja ruotsin kielissä; yhteensä ilmoittautuneita tutkintoihin oli 57. Opiston Tieto ja taito kiertoon sekä Ota opiksesi, hyvin voidaksesi -teemat näkyivät osaston kurssitarjonnassa. Kielten opetusta järjestettiin 15 kiellessä koko vuoden tai lukukauden kestoisina kursseina, lyhyt- ja intensiivikursseina. Kielten tarjonnassa oli myös yhteensä 15 kieli- ja kulttuuriluentoa. Edelleen on koettu tärkeäksi järjestää elokuussa oikean kielikurssin ja -tason löytämiseksi opinto-ohjaustilaisuus Minun Kielipolkuni.

Musiikin opetus jakautui musiikki- ja soitinopetukseen, orkestereihin, laulun opetukseen ja kuoroihin.

Osastossa vietettiin Tove Janssonin ja mummien juhluuotta. Koko perheen tilaisuudessa Käy Mummilaaksoon Lohjan Opistotalolla tutustuimme Toven elämään ja muumeihin; mummikirjojakin on käännetty yli 40 kielelle. Lauloimme myös yhdessä uusia ja vanhoja mummilauluja. Mummien maailmaan ja mummilaaksoon käytiin myös ranskan, espanjan, italian ja ruotsin kielten luennoilla sekä ranskan kurssilla syksyllä.

UUTUUKSIA OPETUSTARJONNASSA

Kielten uutuustarjonnassa englannin ja venäjän kielissä järjestettiin kertausillat ennen lukukauden alkua jo elokuussa. Uutuuksina englannissa oli myös alkeet päivällä sekä englannin epäsäännölliset verbit verkkokurssina. Ruotsin kielessä aktivoitiin kielitaitoa pitkään toivotulla keskustelukurssilla ja ruotsin asiakaspalvelutilanteita harjoiteltiin intensiivisesti alkusyksystä. Suomen kurssien uutuuksia oli paljon: intensiiviset alkeiskurssiviikot, kaksi kertaa viikossa kokoontuvat alkeiskurssit sekä Suomi tutuksi – nettikurssit. Suomen opintoja järjestettiin entistä joustavammin ja alkeet alkoivat sekä syksyllä että keväällä ja keväällä keskusteltiin myös suomeksi. Viron alkeita matkailutilanteisiin opiskeltiin syksyllä intensiivisesti. Sous le ciel de printemps - ranskan kevätkurssi aktivoi kielitaitoa ja tutustutti ranskalaiseen elämänmenoon. Latinan alkeiskurssi käynnistyi Lohjalla syksyllä; kurssilla opittiin kielen alkeita ja tutustuttiin antiikin kulttuuriin.

Kielten kulttuuriluennoilla sukelletaan syvemmälle maan tapoihin ja tutustutaan eri alueisiin ja kaupunkeihin. Kulttuuriluennot ovat olleet erittäin suosittuja ja niitä järjestettiin jälleen espanjan, italian, ranskan, latinan, japanin, ruotsin ja englannin kielissä. Latinan luentoja oli useita ja ne vetivät paljon kuulijoita. Keväällä luennon aiheena oli Latinaa ja historiaa Rooman matkailijoille, syksyllä tutustuttiin Keisari Augustuksen elämään ja kahden luennon sarjassa Sivistyssanoihin anemiasta

Syyskauden avaus Käy Mummilaaksoon Lohjalla 26.9.2014.

KIELTEN JA MUSIIKIN OSASTO

Suunnitellut tunnit
Toteutuneet tunnit
Opiskelijoita

6 588
6 088
3 798

Opettajien kevätkauden päättäjaiset Lohjalla

öylättiin. Italian luennolla tutustuttiin Basilican maakuntaan. Espanjan luento vei meidät Ecuadoriin. Ranskan luennolla tutustuttiin tunnettuihin ranskalaisiin sanontoihin ja sitaatteihin aina Voltairesta Astérixiiin. Englannin luennoilla lähdettiin nojatuolimatkalle Irlantiin ja sukellettiin englannin kielen sanojen saloihin. Japanin luennoilla tehtiin retki keväiseen Tokioon.

Musiikissa tarjottiin uutena Lohjalla Viulunsoiton alkeita; kurssille ei ilmoittautunut riittävää määrää opiskelijoita. Monikulttuurinen yhteisö ja Suomea laulaen kurssi maahanmuuttajille eivät myöskään käynnistyneet vähäisen kiinnostuksen vuoksi. Nummelassa uutuuskurssina käynnistyi kitarasäestyksen jatkokurssi ja suosiota saanut sekakuoro Hiiden Laulu.

TUNTIOPETTAJATAPAAMISET

Erilaisissa osaston tapahtumissa kohtaavat opiskelijat ja osaston opettajat. Kevätkaudella järjestettiin jälleen kurssisuunnittelupalaverit osaston opettajien kanssa sekä kevään päätöstilaisuus, jossa italian opettajan johdolla valmistettiin erilaisia italialaisia herkkuja. Syyskauden avaus jatkui yleisöosuuden jälkeen myös opettajien koulutusilana, jossa opettajat saivat tietoa opistosta ja joka käynnisti osaston juhluvuoden muumiteeman. Syyskauden päätöstilaisuudessa kuulimme mm. englanninkielisen luennon Irlannista.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Osaston tavoitteena oli mm. tarjota korkeatasoista, aikaansa seuraavaa opetusta ja lisätä tunnettavuutta tapahtumia ja kulttuuriluentoja järjestämällä. Nämä tavoitteet toteutuivat hyvin useiden uutuuskurssien, projektien, kauden avaustilaisuuden ja kieli- ja kulttuuriluentojen muodossa. Maahanmuuttajille järjestettiin LAKE projektin puitteissa useita suomen kielen kursseja sekä tarjottiin musiikissa Monikulttuurista yhteisöön kurssia, joka ei kuitenkaan käynnistynyt. Kaksin – kielet kiertoon! projektin saavuttaman suosion vuoksi jatkettiin Kaksin -kieltenopiskelua maahanmuuttajien ja suomalaisten vapaamuotoisilla kokoontumisilla sekä kahdella yhteistapaamisella syksyllä ja keväällä. YKI-tenttejä järjestettiin 4 kertaa vuodessa ja suomen keskitason tentit täyttyivät, joten kaikki eivät mahtuneet mukaan. Osaston tuntiopettajille järjestettiin tapaamisia/koulutustilaisuuksia sekä kurssisuunnittelupäivät keväällä.

Osastonjohtaja Soile Lundqvist
Kieltenopettaja Anja Odell
Osaston toimistos sihteeri Ritva Karhu

9. TAITOAINEIDEN OSASTO

Taitoaineiden osaston opetusalueita ovat käsityöt, sisältäen sekä pehmeät että kovat materiaalit, kotitalous, terveyskasvatus, ensiapu sekä puutarhanhoito. Kurseilla koetaan luovuutta, nautintoa, terapiaa, itsensä toteuttamista sekä tuotetaan monenlaisia käsityöesineitä ja -tuotteita. Merkityksellinen tekeminen ja toiminta, yhdessä oleminen, lisäävät hyvinvointia. Taitoaineissa järjestetään pitkiä, koko lukuvuoden kestäviä kurseja sekä lyhyt- ja viikonloppukursseja.

Kestävä kehitys ja materiaalien uusiokäyttö ovat olleet keskeisenä tavoitteena monilla kursseilla. Tölkkinvetimistä on valmistunut erilaisia iltalaukkuja, kasseja, vöitä ja koruja. Vanhoille kirjoille on annettu uusi elämä rasioina, kelloina, tauluina ja koruina. Kierrätystekstiileistä on ommeltu kasseja sekä tarvikkeita lemmikeille. Suosituilla ruokakursseilla tutustuttiin mm. täydellisen pihvin valmistamiseen, Aasian ruokakulttuuriin, Italia-laiseen kotiruokaan sekä kakkukoristeisiin. Taiteilijat ja heidän puutarhansa kurssi sekä vyöhyketerapiakurssit olivat tänä vuonna hyvin suosittuja.

Syksyllä 2014 Taitoaineiden osasto piti maahanmuuttajille suunnattuja kurseja kaksi kappaletta. Toisessa aiheena olivat laukut ja toinen oli avoin ompelupaja, jossa opiskelijat lähtivät tekemään tuotteita omista tarpeistaan. Kurssit olivat ensimmäistä kertaa tarjolla Hiiden Opistossa. Opetusta pidettiin niin suomeksi kuin englanniksikin. Kurseilla tutustuttiin mm. tilkkutyötekniikoihin, ompelukonekirjontaan, häviävän materiaalin hyödyntämiseen yksityiskohtien valmistuksessa sekä vaatteiden valmistuksen perusteisiin ja materiaalitietouteen.

Syksyllä 2014 Taitoaineiden osasto opetti Lohjan Luksiassa. Valinnaisainekurssille oli ilmoittautunut 12 opiskelijaa. Opiskelutavoitteina oli tutustua mahdollisimman laajasti erilaisiin käsityötekniikoihin. Kurssilla opetettiin virkkausta erilaisilla materiaaleilla, neulahuovutusta, vapaalankavanutusta, kirjontaa niin käsin kuin ompelukoneella, punontaa japanilaisella kumihimotekniikalla, helmitöitä, massatekniikkaa, decoupage - tekniikkaa, kierrätysmateriaalista tuotteeksi ommellen sekä innovatiivista häviävän materiaalin hyödyntämistä. Jokainen opiskelija toteutti jollain harjoitelluista tekniikoista lopputyön ja kurssista pidettiin myös oppimispäiväkirjaa.

Käsityön taiteen perusopetusta järjestetään sekä aikuisille että lapsille. Opinnoissa noudatetaan Opetushallituksen visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän mukaan laadittua opetussuunnitelmaa. Opetus on tavoitteellista ja opinnot kestävät 3,5-4 vuotta. Keväällä 2014 päättyi aikuisten, syksyllä 2010 alkanut, ryhmä. Ryhmällä oli kokeilevan käsityön näyttely Lohjan pääkirjastolla, Linderin salissa. Kangastus-näyttelyssä oli esillä töitä koko opintojen ajalta sekä ryhmän jäsenten lopputyöt. Uusi käsityön taiteen perusopetuksen ryhmä aikuisille aloitti syksyllä 2014.

TUNTIOPETTAJATAPAAMISET

14.5. Tuntiopettajatapaaminen Nummelassa
19.8. Tuntiopettajakokous ja osaston opettajien yhteinen tapaaminen
7.12. Suunniteltu Joulutapaaminen/retki Koiramäen pajutalliin Tuusulaan peruuntui liian pienen osallistujamäärän vuoksi.

NÄYTTELYT, TEEMAPÄIVÄT JA TAPAHTUMAT

15.1.-1.2. Kokeilevan käsityön näyttely Lohjan pääkirjastossa, Linderin salissa
15.3. Linnunpönttötalkoot Nummelassa
8.4.-14.4. Lohjan kevätinäyttely, Lohjan pääkirjaston Linderinsalissa
12.-13.4. Vihdin kevätinäyttely Nummelassa, työväentalo Rientolassa
6.10-19.10. Näyttely, Lasten käsityökoulu Hiisi/Vihti, Vihdin kirkonkylän kirjastossa
13.-14.12. Lohjan Menneen Ajan Joulumarkkinat, Taito- ja taidepaja museon navetassa
Lohjan opistotalon vitriinissä esillä vaihtuvia, kädentaitojen töitä.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIO

Taitoaineosaston tavoitteena oli korkeatasoinen ja ajan-kohtainen opetus sekä tunnettavuuden lisääminen. Nämä tavoitteet toteutuivat hyvin ammattitaitoisilla opettajilla, järjestämällä kurseja maahanmuuttajille sekä Luksian opiskelijoille. Osasto oli mukana Lohjan Menneen Ajan joulumarkkinoiden työryhmässä sekä järjesti taitopajan, Museon navetalle, markkinoiden aikana. Lisäksi osasto sai näkyvyyttä kevään näyttelyissä Lohjalla ja Vihdissä.

Osasto teki yhteistyötä muiden kaupungissa toimivien taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa ja osallistui säännöllisesti tapaamisiin. Olimme myös yhteistyössä Vihdin luonto ry:n kanssa linnunpönttötalkoiden merkeissä.

LaKe-laukkukurssin satoa. Kuva: Annamari Pyöriä

TAITOAINEIDEN OSASTO

Suunnitellut tunnit	5 984
Toteutuneet tunnit	5 376
Opiskelijoita	2 406

Osastonjohtaja Anja Aalto, vs. Sari Kymäläinen
Taitoaineiden opettaja Sari Kymäläinen,
vs. Annamari Pyöriä
Osaston toimistosihteerit Tuula Vartiainen

Taiteen ja liikunnan osaston opetusalueita ovat liikunta, kuvataiteet, näyttämötaiteet, tanssi sekä muu koulutus. Taiteen ja liikunnan aineissa järjestetään pitkäjänteisiä, koko vuoden kestäviä kursseja sekä lyhyt- ja viikonloppukursseja. Suunnittelusta vastaavat osastonjohtaja ja päätoiminen opettaja.

Keväällä Tanssi- ja musiikkigala järjestettiin tuttuun tapaan keväällä Laurentius salissa Lohjalla. Ohjelma koostui koko opiston tanssikurssien erilaisista esityksistä. Tunnelma oli lämmin ja esitykset olivat valloittavia. Aulassa esiintyi ”Avaa ovi laulumaailmaan” Saana Jukantuvan johdolla ja ulkona oli kansantanssiesityksiä. Tilaisuuden juonsi Ilona Kauppinen ja pääpuhujana oli Eero Ahtela. Ja kuten aina, myös taidenäyttelyt juhlistivat kevään saapumista. Näyttelyitä oli Lohjalla Linderinsalissa, Karjalohjan Kulttuurivintillä, ja vielä Vihdin puolella sekä Nummelan että Vihdin kirjastoissa. Näyttelyt ovat opiskelijoille tärkeä kanava oman tekemisen ja edistymisen merkki-paaluina. Myös Opiston näkyvyydelle ja uutta harrastusta harkitseville näyttelyillä on oma tärkeä roolinsa. Keväällä uutuuksena aloitti luovuuden rajoja kokeileva Kokonaisilmäisyyden kurssi. Syksyllä Tanssi- ja kuvataidetyöpaja sekä Lake-hankkeen Äiti ja vauva -kuvakylpykurssit

Taiteen perusopetuksen piirissä opiskeli tänä vuonna kaiken kaikkiaan 35 opiskelijaa. Keväällä sai Nummelassa kolmivuotisesta kokonaisuudesta päättötodistuksen 8 opiskelijaa ja syksyllä peruskurssin aloitti Nummelassa 15 uutta opiskelijaa. Tarvetta kuvataiteen yleissivistävään ja perustaitoja antavaan koulutukseen siis todellakin näyttää olevan.

Kuvataiteen peruskurssi tarjoaa monipuolista kuvataiteen perusopetusta aikuisille. Kuva: Maija Junno.

KUVATAITEET + MUUT:

Suunnitellut tunnit	3 067
Toteutuneet tunnit	2 940
Opiskelijoita	907

Osastonjohtaja Ilona Kauppinen
Ainealueen toimistosihteri: Kaisa Hannula

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Taiteen ja liikunnan osasto on asettanut tavoitteensa koko opiston tulostavoitteiden mukaiseksi. Tärkeimpiä tavoitteita olivat korkeatasoinen opetus ja laadukas osaamisympäristö, henkilöstön hyvinvointi ja koulutus sekä osastobudjetin tarkoituksenmukainen käyttö. Kuvataiteen perusopintojen opiskelijamäärä nousi ja kaiken kaikkiaan kurssilaisten määrä on noususuhdanteinen ja peruuntuneiden kurssien määrä alhainen.

HANKKEET

Keväällä päättyi 1-vuotinen OKM:n rahoittama Maali- hanke maahanmuuttaneiden kotouttamiseksi liikunnan avulla. Hanke toteutettiin yhteistyössä Lohjan Liikuntakeskus Oy:n kanssa ja aktiivisena työntekijänä toimi Jarmo Pasanen. Hanke onnistui tavoitteissaan hyvin ja Lohjalla asuvia maahanmuuttaneita saatiin liikkumaan paikallisiin seuroihin, erityisesti jalkapalloseuroihin, Tanssikoulu Un Dos Tresiin, niin Liikuntakeskuksen tunneille kuin Hiiden Opiston kurssitarjontaan. Lohjalainen uimaseura Octopus saatiin järjestämään vakituisesti uintivuoroa maahanmuuttaneille naisille. Hope ry:n kautta hankittiin ja välitettiin lapsille ja nuorille liikuntavälineitä ja varusteita. Maali- hankkeen kestävinä polkuina jäävät jäljelle seurojen ja maahanmuuttajien molemminpuolinen tieto monikulttuurisuuden kohtaamisesta ja nettisivut tulevat säilymään tiedotuskanavana.

TAPAHTUMAT JA TEEMAPÄIVÄT

- 12.4.2014 Kevät huipentui Tanssi- ja musiikkigalaan Laurentius salissa.
- 16.4.-25.4. Kevätnäyttely Lohjalla Linderinsalissa
- 5.5.-23.5. Kevätnäyttely Nummelan pääkirjastossa
- 5.5. - 30.5. Kevätnäyttely Vihdin kirjastossa
- 5.5. - 30.5. Kevätnäyttely Karjalohjalla Kulttuurivintillä
- 18-21.8.2014 Lohjan Kesä Tanssii -festivaali yhteistyössä Lohjan kaupungin kulttuuritoimen, Lohjan Kesä Ry:n, Tanssikoulu Un Dos Tresin, Tanssikoulu Funkan ja ToeStar tanssikoulun kanssa.
- 12-13.12. Menneen Ajan Joulumarkkinat

TUNTIOPETTAJATAPAAMISET JA -KOULUTUKSET

- 31.5.2014 Maali-hankkeen päättäminen
- 19.8.2014 Tuntiopettajatapaaminen
- 9.12.2014 Tuntiopettajatapaaminen

LIIKUNTA JA TANSSI

Suunnitellut tunnit	3 940
Toteutuneet tunnit	3 767
Opiskelijoita	3 618

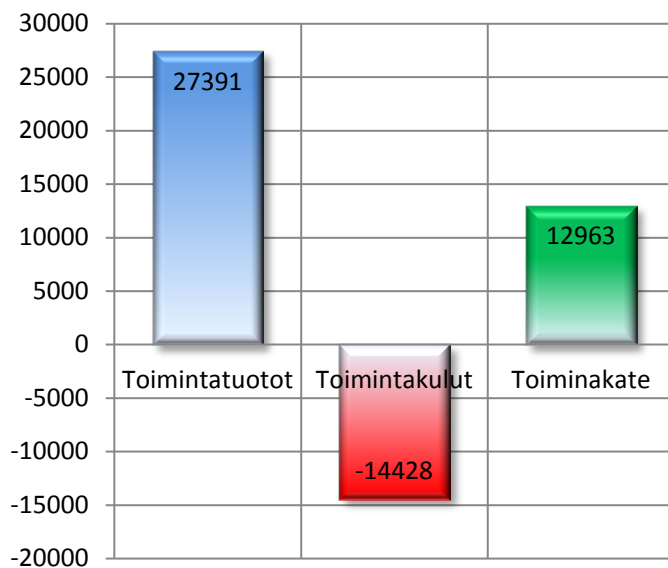
Taideaineiden opettaja Maija Junno
Ainealueen toimistosihteri: Ritva Karhu

11. TILAUSKURSSITOIMINTA

Hiiden Opisto tarjoaa kunnille, yrityksille ja yhteisöille koulutuspalveluja. Tilaajan kanssa yhteistyössä räätälöity koulutus suunnitellaan ja toteutetaan yrityksen tai yhteisön tarpeet huomioiden. Koulutuksia voidaan järjestää myös useamman organisaation yhteishankkeina.

Opisto käyttää kouluttajina omia opettajiaan ja muita eri alojen asiantuntijoita. Koulutus voidaan järjestää nopeasti ja joustavasti tilaajan toivomana ajankohtana joko opiston tai työyhteisön omissa tiloissa tai muussa sopivassa paikassa. Tilauskoulutuksessa suosittuja kursseja ovat mm. kielikurssit, atk-kurssit, hygieniapassikoulutukset, ensiapu-koulutukset, työyhteisökoulutukset sekä erilaiset virkistyskurssit. Hiiden Opisto on aloittanut vuosina 2013 ja 2014 laajat yhteistyökokonaisuudet mm. Lohjan kaupungin henkilöstökoulutuksina Office2010:n käyttöönotossa, sekä tarjoaa myös Luksian toisen asteen opiskelijoille valinnaisia opintoja tilauskoulutuksena koko lukuvuoden ajan.

TILAUSKURSSITOIMINNAN TOIMINTAKATE 2014

POIMINTOJA TILAUSKOUKUTUKSISTA 2014

Luksia-ammattiopiston valinnaisia:

- Venäjän alkeet 2.12.2013-2.4.2014
- Bändikurssi 12.08.-25.09.
- Erilaiset käsityötekniikat 30.09.-27.11.
- Mobiililaitteet 30.09.-27.11.
- Kuvankäsittelyn perusteet 12.08.-25.09.
- Graafisen suunnittelun perusteet 27.11.-

Lohjan kaupungin henkilöstökoulutuksia

- Office2010-muuntokoulutukset 31 kpl á 4h

Muita koulutuksia

- Asiakaspalveluruotsi, Lohjan vesi ja ympäristö 2.2.-9.5.
- Hygieniapassikoulutukset 3 kpl yleisölle
- Hygieniapassikoulutus Marttayhdistykselle 6.11.-24.11.

Toteutuneet tunnit 368
Opiskelijoita 358

Suunnittelija-tiedottaja Kaisa Hannula

12. HANKKEET

MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMINEN LIIKUNNAN AVULLA - MAALI!

Keväällä alkoi 1-vuotinen OKM:n rahoittama hanke maahanmuuttaneiden kotouttamiseksi liikunnan avulla. Hanketyöntekijänä toimii Jarmo Pasanen ja yhteistyössä on mukana Lohjan Liikuntakeskus Oy. Hanke on lähtenyt hyvin käyntiin ja Lohjalla asuvia maahanmuuttaneita ollaan saatu liikkumaan niin Liikuntakeskuksen tunneille ja kursseille kuin Hiiden Opiston kurssitarjontaan.

MAAHANMUUTTAJAOPETUKSEN KEHITTÄMINEN, LAKE 14: LEARN AND LINK

Opetushallitus myönsi Hiiden Opistolle laatu- ja kehittämisrahoistaan 19 000 € maahanmuuttajaopetuksen kehittämistyöhön vuosille 2013-2014. Opiston projektikoordinaattorina hankkeessa toimi FK Virpi Juvonen-Kugge. Hankkeen puitteissa laajennetaan maahanmuuttajille suunnatun opetuksen tarjontaa opistossa.

OPINTOAVUSTUS MAAHANMUUTTAJILLE JA SENIOREILLE

Senioreiden atk-opintoja on tuettu OKM:n Hiiden Opistolle myöntämällä opintoavustusrahoituksilla viime vuosina. Myös lukuvuonna 2014 opisto myönsi ikäihmisten atk-opetukseen osallistuville sekä maahanmuuttajille kurssimaksualennuksia.

13. TAPAHTUMAT JA TEEMAPÄIVÄT 2014

15.1.-1.2.	Kokeilevan käsityön näyttely, Linderinsali	Lohja
15.3.	Linnunpönttötalkoot	Nummela
4.4.	Kaksin - kielet kiertoon	Lohja
8.-14.4.	Lohjan keväänäyttely, Linderinsali	Lohja
12.-13.4.	Vihdin keväänäyttely, työväentalo Rientola	Nummela
12.4.	Tanssi- ja musiikkigaala, Laurentius-sali	Lohja
16.4.-25.4.	Keväänäyttely, Linderinsali	Lohja
5.5.-23.5.	Keväänäyttely, Pääkirjasto	Nummela
5.5.-30.5.	Keväänäyttely, Vihdin kirjasto	Vihti
5.5.-30.5.	Keväänäyttely, Kulttuurivintti	Karjalohja
12.8.	Minun kielipolkuni – opinto-ohjaustilaisuus	Lohja
18.-21.8.	Lohjan Kesä Tanssii -festivaali	Lohja
26.9.	Käy Muumilaaksoon -ilta	Lohja
2.10.	Kaksin - kielet kiertoon	Lohja
6.-19.10.	Näyttely, Lasten käsityökoulu Hiisi, Vihdin kirjasto	Vihti
12-13.12	Menneen Ajan Joulumarkkinat	Lohja

14. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA LAATU

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. (Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632)

Lakitekstiä kunnioittaen Hiiden Opiston ylläpitämislupa uusittiin 1.1.2013 Opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta. Uudessa ylläpitämisluvassa opiston opetustehtävä on määritelty seuraavasti: Hiiden Opisto järjestää opetusta, jonka painopisteet ovat yhteiskunnallisiin aineisiin, kulttuuriin, käyttäytymiseen ja kasvatukseen liittyvissä opinnoissa, kielissä, taito- ja taideaineissa sekä terveyttä edistävissä opinnoissa. Opisto järjestää koulutusta maahanmuuttajille.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta opistossa mitataan mm. yhteistyökumppanien määrällä, asiakastyytyväisyyskyselyillä, vuosittaisella opiskelija- ja opetustuntimäärällä ja medianäkyvyysmittarilla. Tietoa onnistumisista ja kehittämiskohteista saadaan myös vuosittaisin suoritettavan kurssiarviointin kautta. Kautta linjan kyselyt ja mittarit ovat tuoneet esiin opisto-opintojen merkityksen arkisen hyvinvoinnin lisääjänä.

14.1. LAATU

Opistolla on käytössä useita kvantitatiivisia laatumittareita, joilla mitataan vaikuttavuutta, kehittymistä, toiminnan laajuutta ja taloudellisuutta. Laatumittarit on otettu käyttöön opistotoiminnan laaduntarkkailutyön tuloksena – ja ne perustuvat pääosin Eurooppalaiseen laatukäsikirjamalliin (EFQM). Toiminnan laatua tarkkaillaan myös opiston kehittämissuunnitelmien tavoitteiden toteutumista seuraamalla.

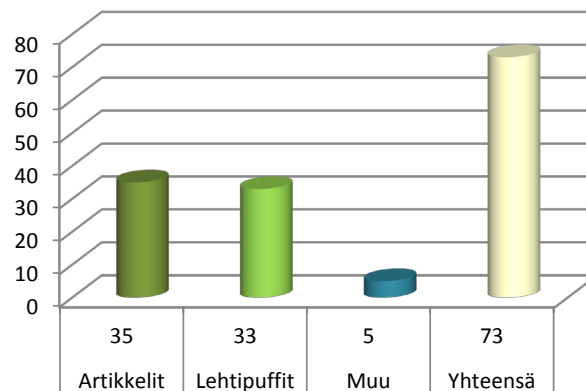
Hiiden Opiston osaamistiimi käynnisti vuonna 2011 valmistuneen viestintäsuunnitelman päivittämisen. Valmista pitäisi olla vuoden 2015 loppuun mennessä.

14.2. YHTEISTYÖKUMPPANIT 2014

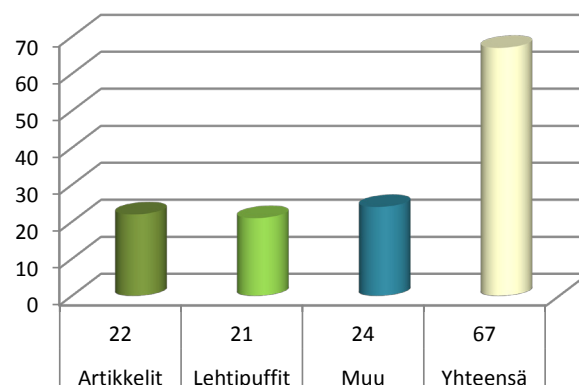
- Helsingin ikäihmisten yliopisto
- Hope ry.
- Jyväskylän Yo:n kielitieteen laitos
- Lohjan kulttuuripalvelut
- Lohjan Liikuntakeskus
- Lohjan Monitoimikeskus
- Lohjan seudun osakesijoittajat ry.
- Lohjan seudun mielenterveysseura
- Luksia ammattiopisto
- Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto
- MLL Uudenmaan piiri
- Octopus
- OPH
- OpinOvi LU
- Promentor
- Päivölän virkistyskoti
- Pääkaupunkiseudun opistot
- Sibelius Juhlavuosi -työryhmä
- Suomen mielen-terveysseura
- Tanssikoulu Un Dos Tres
- Turun avoin yliopisto
- Wahren Opisto
- Vihdin Kalevalaiset Naiset ry
- Vihdin kunnankirjasto
- Vihdin liikuntapalvelut
- Vihdin luonto ry.
- Vihdin vanhusten tuki ry
- Vihti - Karkkilan osakesäästäjät ry.

14.3. MEDIANÄKYVYYS 2014

Lohjan paikallislehdet

Vihdin paikallislehdet

14.4. ASIAKASTYYTYVÄISYYS JA TUNTIOPETTAJIEN TYÖTYTYVÄISYYS

	ASIAKAS- TYTYVÄISYYS	TUNTIOPETTAJAN TYÖTYTYVÄISYYS
2010	3,82 / 4	3,28 / 4
2012	-	3,22 / 4
2014	-	3,33 / 4

14.8. TUTKINTOTAVOITTEINEN KOULUTUS JA SUORITETUT TUTKINNOT

Yleiset kielitutkinnot 2008-2014

KIELI	VUOSI	TUTKIN- NON TASO	ILMOIT- TAUTU- NEITA	TENT- TIJÖITÄ PAIKALLA	
suomi	2008	keskitaso	37	31	
	2009	keskitaso	20	18	
	2010	keskitaso	35	31	
	2011	keskitaso	36	32	
	2012	keskitaso	45	37	
	2013	keskitaso	43	40	
ruotsi	2014	keskitaso	47	41	
	2008	keskitaso	6	6	
	2009	keskitaso	4	3	
	2011	keskitaso	3	3	
	2012	keskitaso	2	2	
	2013	keskitaso	2	2	
svenska	2014	keskitaso	2	1	
	2008	keskitaso	1	1	
	englanti	2008	keskitaso	2	1
		2009	perustaso	1	1
		2009	keskitaso	2	1
		2010	keskitaso	7	5
2011		keskitaso	11	9	
2011		perustaso	1	1	
espanja	2012	keskitaso	8	7	
	2013	perustaso	1	1	
	2013	keskitaso	8	8	
	2014	perustaso	1	1	
	2014	keskitaso	6	4	
	2008	keskitaso	2	2	
saksa	2011	perustaso	1	1	
	2013	perustaso	1	1	
	2008	keskitaso	1	1	
	venäjä	2009	keskitaso	1	1
		2013	perustaso	1	1
		2014	perustaso	1	1
ranska	2011	perustaso	1	1	
	2013	perustaso	2	2	
	2013	keskitaso	1	0	

14.5. KURSSIARVIOINNIT 2007-2014

	TAVOITE	TULOS
2007	4,6 / 5	4,8 / 5
2008	4 / 5	4,6 / 5
2009	4 / 5	4,7 / 5
2010	4 / 5	4,6 / 5
2011	-	3,1 / 4
2012	-	3,5 / 4
2013	-	3,6 / 4
2014	-	3,5 / 4

Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille suunnattuja kielitaitotutkintoja jotka mittaavat kielen osaamista. Tutkinnon suomen tai ruotsin kielen todistuksella voi osoittaa myös Suomen kansalaisuuden saamiseksi edellytettävää kielitaitoa.

YKI-tentit Hiiden Opistossa 2014

25.01.2014	suomi	keskitaso
22.03.2014	englanti	perustaso
22.03.2014	englanti	keskitaso
22.03.2014	venäjä	perustaso
05.04.2014	suomi	keskitaso
30.08.2014	suomi	keskitaso
25.10.2014	englanti	keskitaso
08.11.2014	suomi	keskitaso
15.11.2014	ruotsi	keskitaso

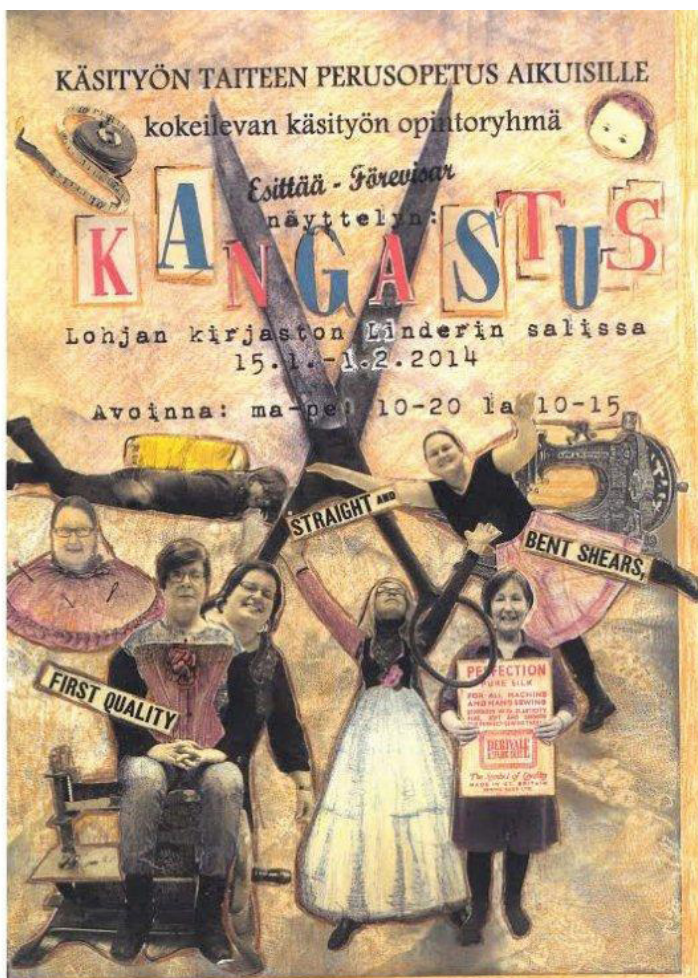
ATK-Ajokorttimoduulisuoritukset 2008-2014

MODUULI	2008	2009	2010	2011	2014
A-Esitysgrafiikka	3	2	2	4	
A-Tekstinkäsittely	2	2			4
A-Taulukkolaskenta	1	2	4	1	5
A-Internet	5		1		
A-Käyttöjärjestelmä ja tiedon hallinta	1	3	5		4
A-Tietotekniikan perusteet	10		3		

Taiteen perusopetus 2006-2014

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUS	ALOIT-TANEITA	SUORIT-TANEITA
Kokeileva käsityö - Käsityön taiteen perusopetus aikuisille 2006-2010	13	6
Kokeileva käsityö - Käsityön taiteen perusopetus aikuisille 2010-2014	13	6
Käsityökoulu Hiisi - Käsityön taiteen perusopetus lapsille 2007-2012	15	7

KUVATAITEEN PERUSOPETUS	ALOIT-TANEITA	SUORIT-TANEITA
Kuvataiteen peruskurssi I-III / 2006-2009 Lohja	20	15
Kuvataiteen peruskurssi I-III / 2008-2011 Nummela	20	14
Kuvataiteen peruskurssi I-III / 2009-2012 Lohja	16	10
Kuvataiteen peruskurssi I-III / 2011-2014 Nummela	17	7

Kokeilevan käsityön ryhmän loppunäyttelyjuliste 2014

Hiiden Opistolla on oikeus antaa **käsityön taiteen perusopetusta** yleisen oppimäärän mukaan sekä lapsille että aikuisille. Opetus perustuu Opetushallituksen visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän mukaan laadittuun opetussuunnitelmaan. Opetus on tavoitteellista ja pitkäjänteistä, opinnot sisältävät omatoimista työskentelyä. Lähtökohtana on tutkiva oppiminen, jossa suunnittelu ja tiedon keruu pohjautuvat opiskelijan omaan kokemusmaailmaan.

Opintoihin sisältyy itsenäistä työskentelyä, johon liittyy erilaisia oppimistehtäviä. Yksilötehtävien lisäksi opiskelijat tekevät ryhmäprojekteja, joissa opiskelija kokee yhteisöllisyyden merkityksen oppimisessa. Opinto-ohjelmaan kuuluu lisäksi valinnainen kurssi, luentoja, näyttelykäyntejä sekä vierailuja käsityöläisten ja taiteilijoiden luona. Opintosuoritukset kirjataan opintokirjaan.

Oppimisprosessista valmistetaan henkilökohtainen portfolio. Portfolion avulla opitaan näkemään työn koko prosessi aina suunnittelusta arviointiin. Portfolion avulla työn taustat, suunnittelu- ja valmistusprosessi sekä materiaalivalinnat avautuvat paremmin myös arvioinnissa. Viimeisen lukukauden aikana opiskelijat suunnittelevat ja valmistavat lopputyön sekä järjestävät näyttelyn tai muun vastaavan projektin. Opiskelija saa opinnoistaan todistuksen.

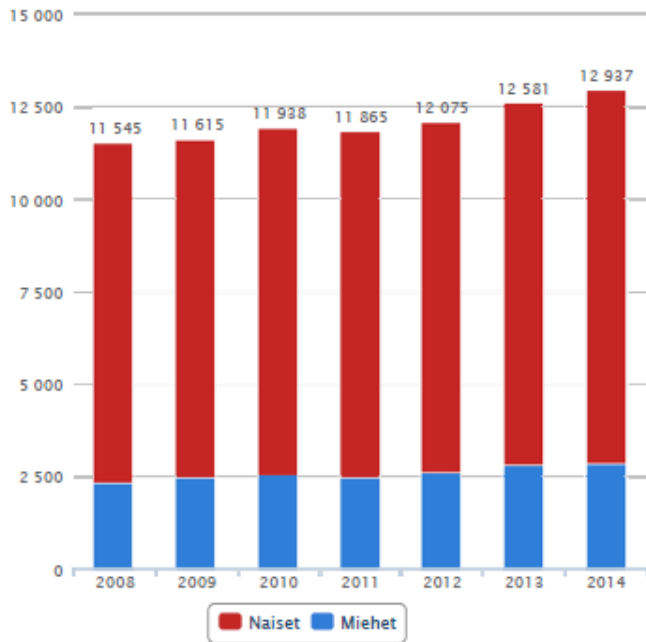
Kuvataiteen perusopetuksessa on keskeistä visuaalisen yleissivistyksen, ajatteluvalmiuksien, havaintokyvyn ja luovuuden vahvistaminen. Opiskelu luo edellytyksiä kuvataiteen jatko-opinnoille, elinikäiselle harrastamiselle ja visuaalisen kulttuurin kehittämiseksi.

Kuvataiteessa taiteen perusopetusta annetaan joko yleisen tai laajan oppimäärän mukaan. Mahdolliset varhaisiän ja aikuisten opinnot päätetään koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa.

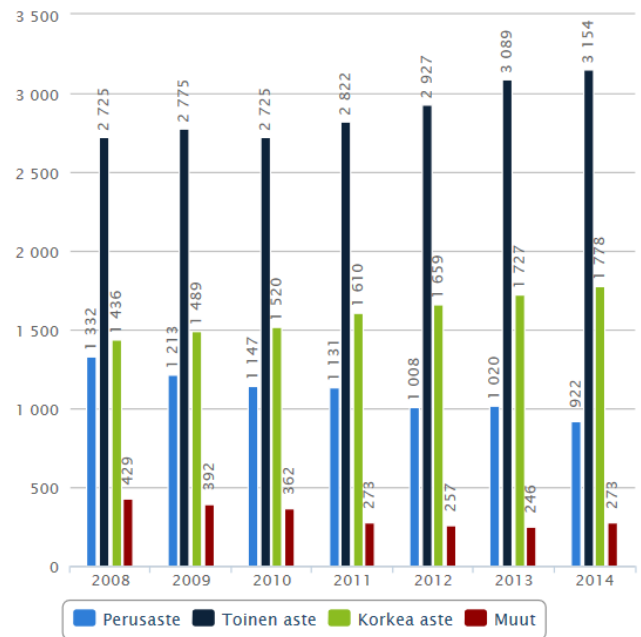
Yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia. Kuvataiteen lisäksi taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän visuaalisia taiteita ovat arkkitehtuuri, audiovisuaalinen taide ja käsityö. Näillä visuaalisten taiteiden taiteenalojen oppimäärillä on sekä kaikille yhteiset että taiteenaloikohtaiset tavoitteet.

14.7. OPISKELIJAT HIIDEN OPISTOSSA 2014

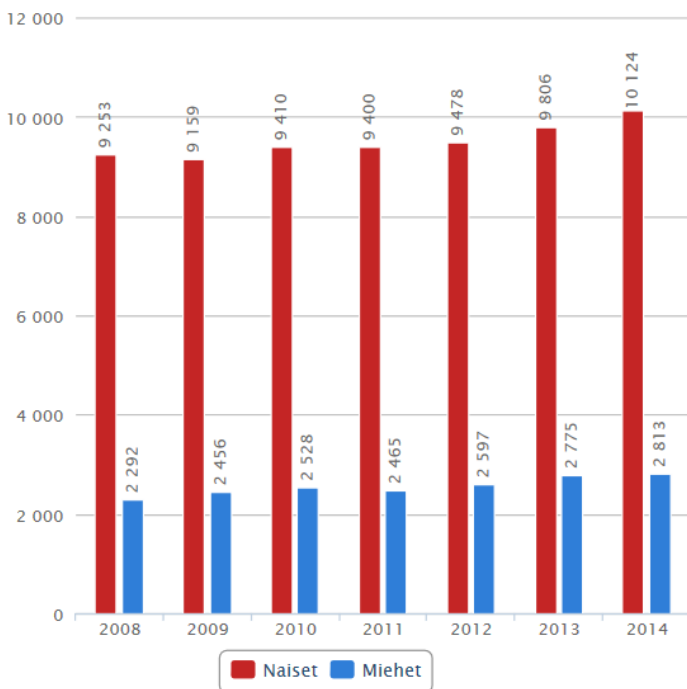
Kurssilaisten määrän kehitys 2008-2014

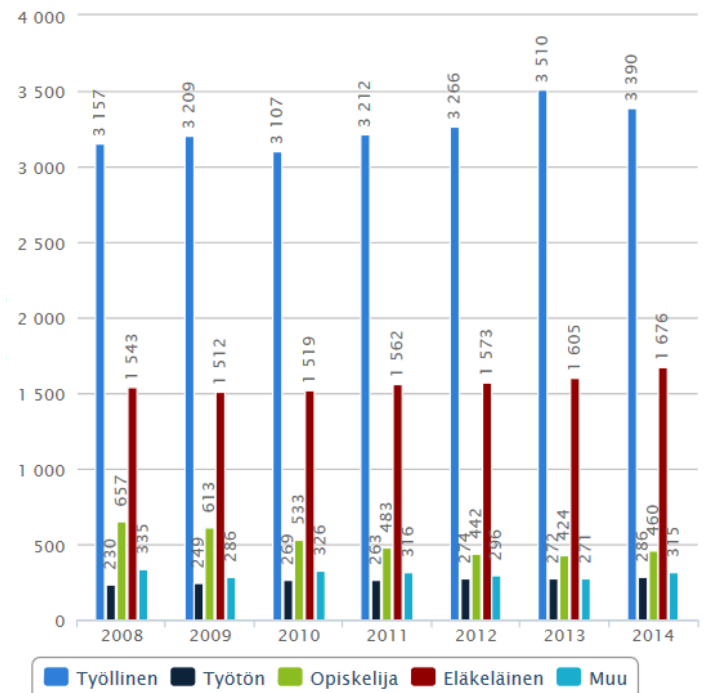
Opiskelijoiden koulutustaustat 2008-2013

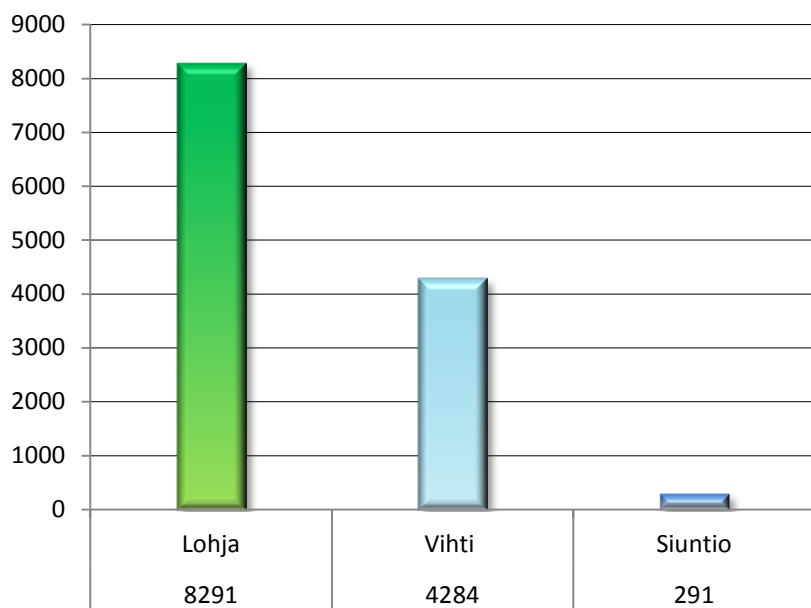
Kurssilaisten sukupuolijakauma 2008-2014

Opiskelijoiden pääasiallinen toiminta 2008-2014

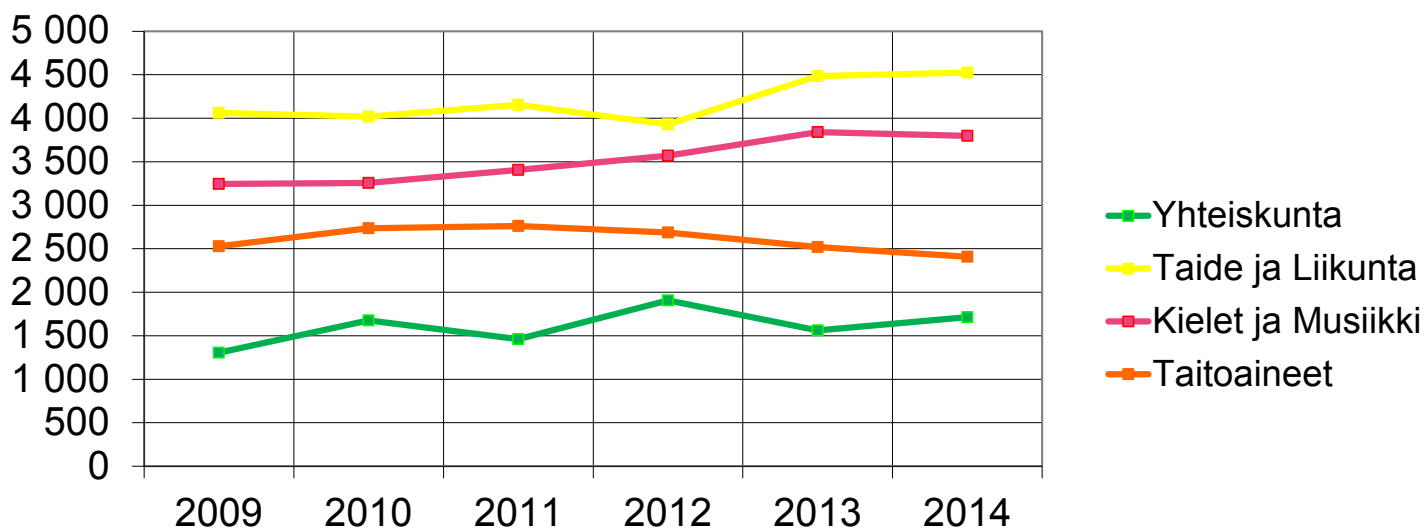

Kurssilaisten määrät kunnittain 2014

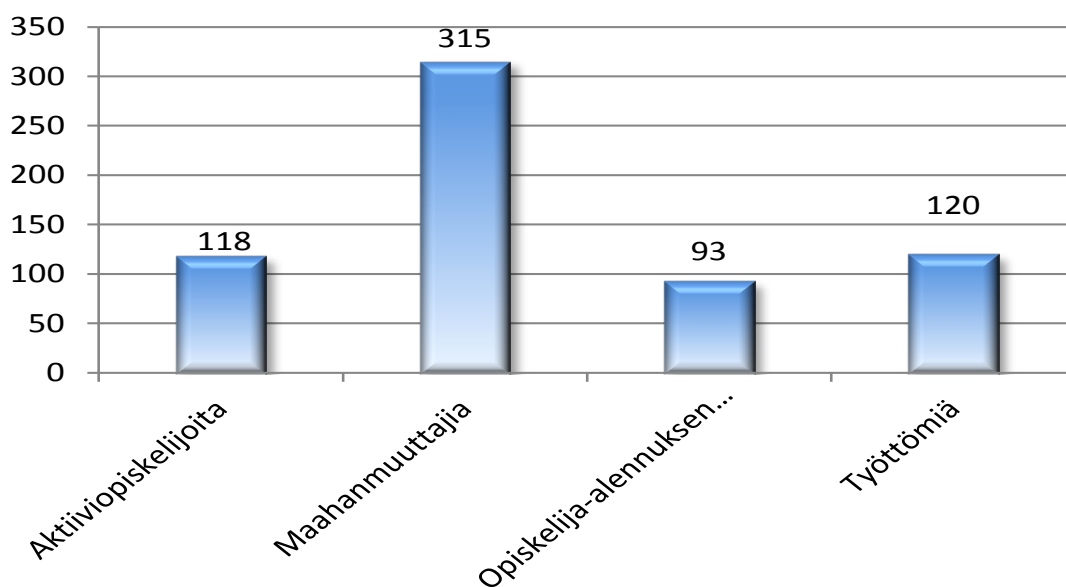

Mosaiikkitöiden tekoa

Opiskelijat aineosastoittain 2009-2014

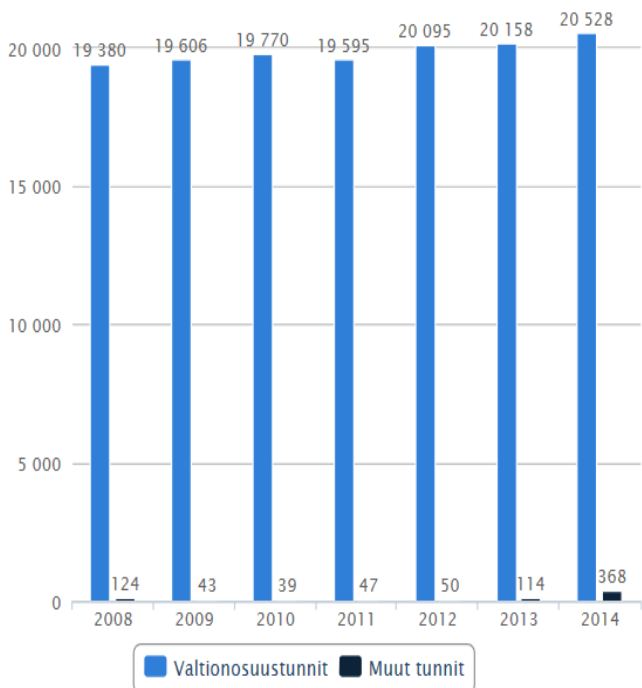

Opiskelijaryhmien jakauma 2014

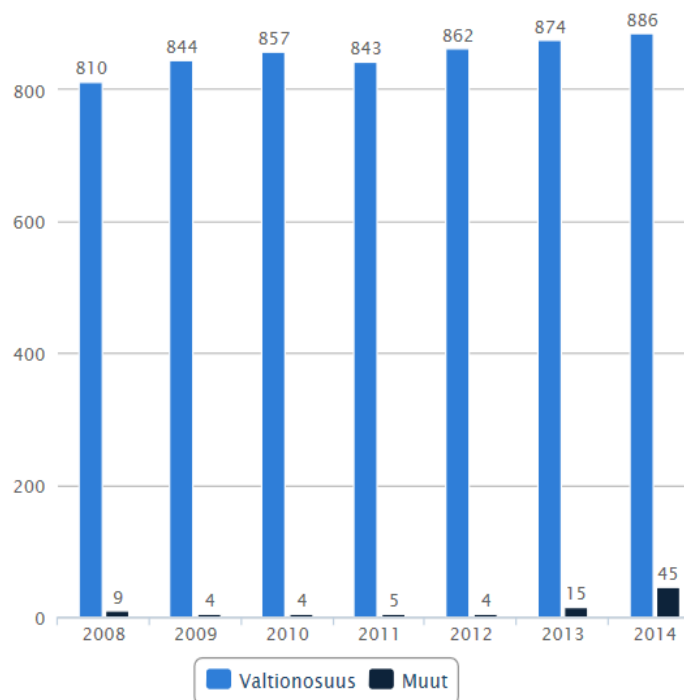

14.8. TUNTIMÄÄRÄT JA KURSSIT HIIDEN OPISTOSSA 2014

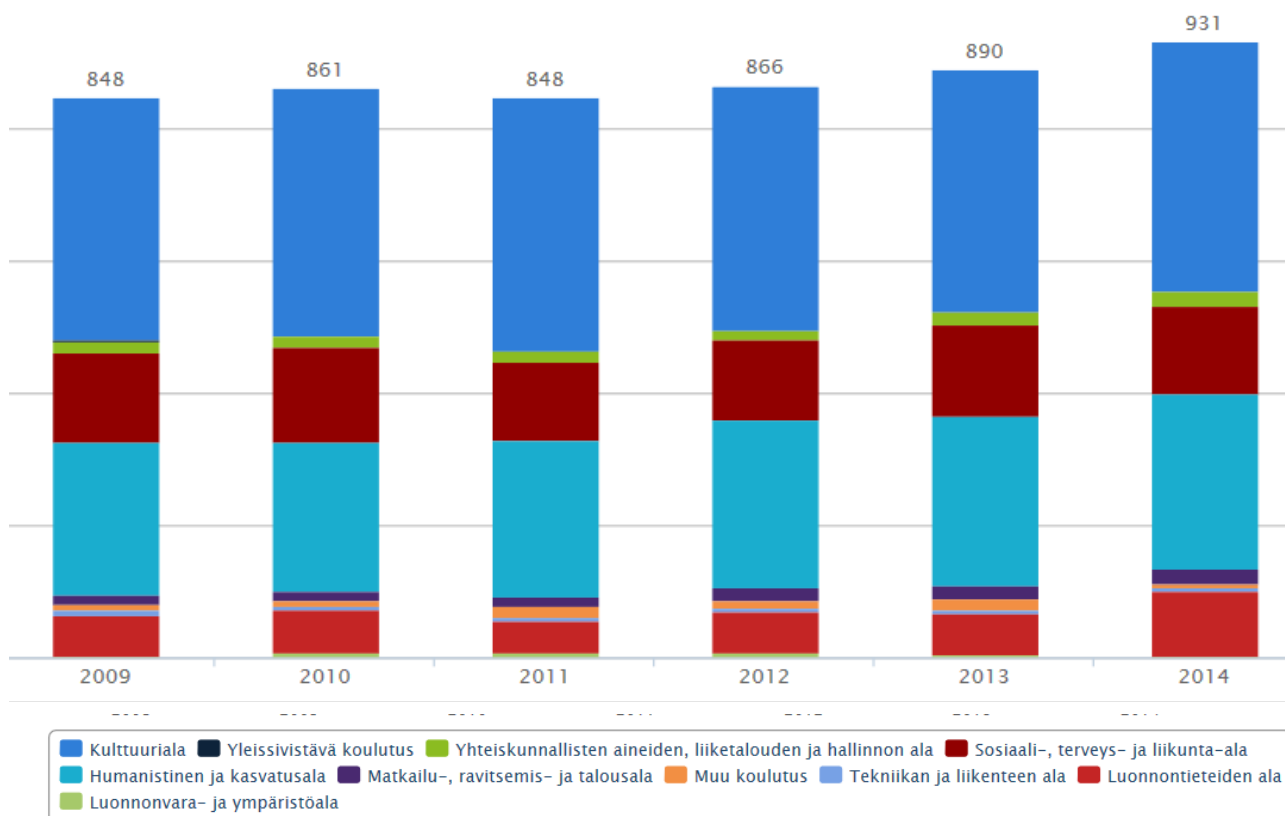
Tuntimäärät 2008-2014

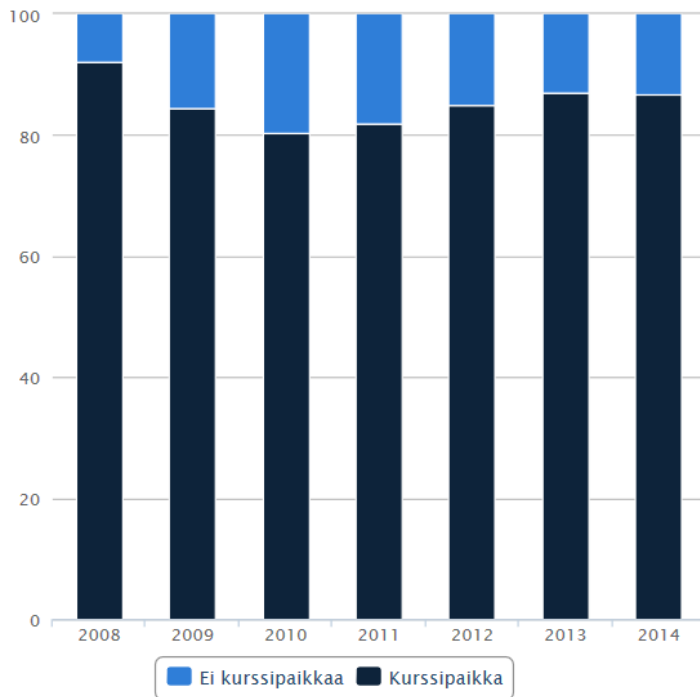
Kurssien määrät 2008-2014

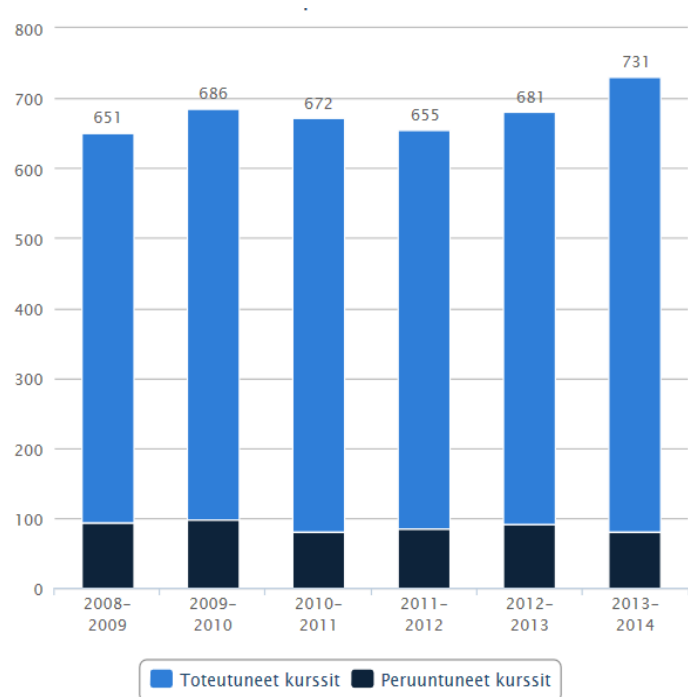
Kurssit opintoaloittain 2009-2014

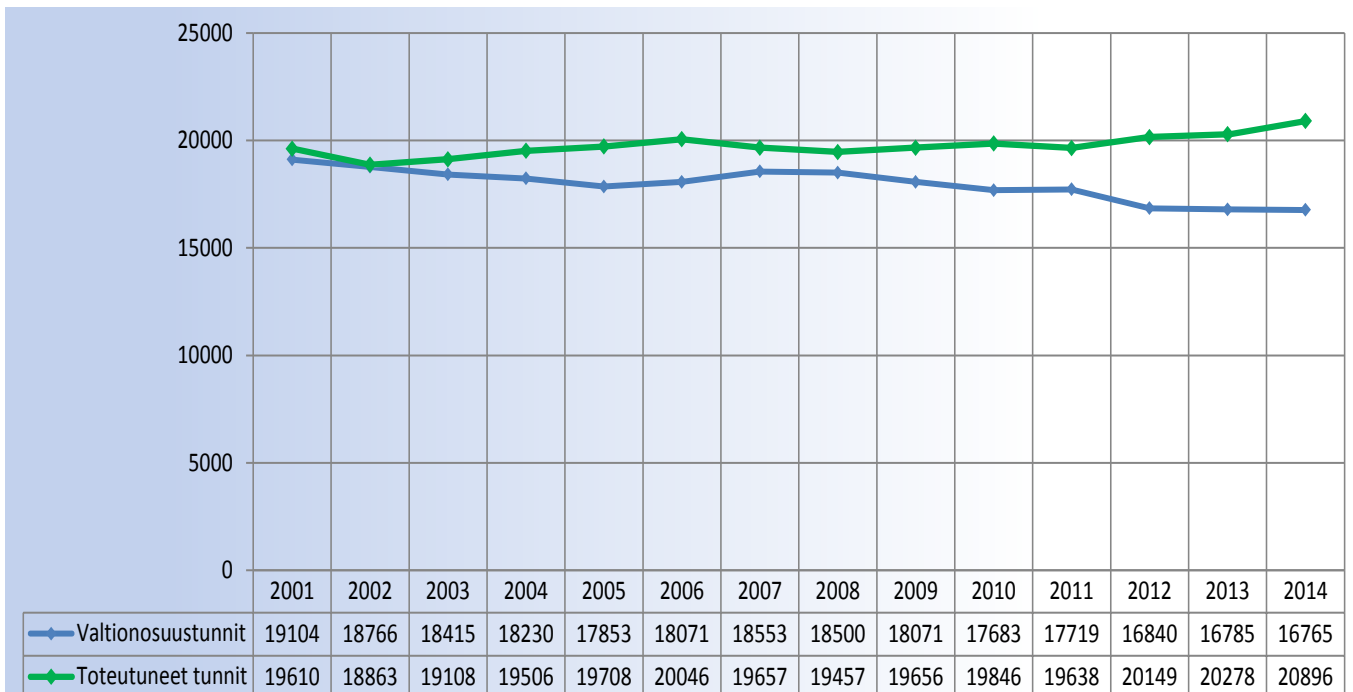
Kursseille pääsyaste 2009-2014

Opetuksen toteutuminen 2009-2014

Opetustuntimäärät 2001-2014

15. KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2014

HIIDEN OPISTON YLLÄPITÄMISLUVASSA MÄÄRITELTY OPETUSTEHTÄVÄ 1.1.2013 ALKAEN

*Hiiden Opisto järjestää
opetusta, jonka painopisteet ovat
yhteiskunnallisiin aineisiin,
kulttuuriin, käyttäytymiseen ja
kasvatukseen liittyvissä opinnoissa,
tietoyhteiskuntaopinnoissa,
ikäihmisten opinnoissa, kielissä,
taito- ja taideaineissa sekä
terveyttä edistävissä opinnoissa.
Opisto järjestää koulutusta
maahanmuuttajille.*

15.1. TULOSKORTTI 2014

Tavoitteet	2011 tilinpäätös	2012 tilinpäätös	2013 tilinpäätös	2014 tilinpäätös
VAIKUTTAVUUS				
asiakastyytyväisyys	-	-		
kurssiarvio	3,1 / 4	3,5 / 4	3,6 / 4	3,5 / 4
KEHITTYMINEN				
työtyytyväisyys	3,82	-		3,5
TOIMINNAN LAAJUUS				
opetustunnit (kaikki)	19 638	20 149	20 278	20 896
opetustunnit (valtionosuuteen oikeuttavat)	19 591	20 095	20 160	20 244
kurssilaiset (brutto)	11 826	12 002	12 453	12 866
opiskelijat (netto)	5 780	5 788	6169	6 122
henkilöstö (päätoiminen)	14	14	14	14
TALOUDELLISUUS				
€/opetustunti (ilman valtionosuutta)	57,78	62,51		61,36
€/opetustunti (sis. valtionosuus)	14,33	18,88		18,68
Tulot (1000€)	473	489	530	555
valtionosuus	868	863	753	751
kurssimaksut	333	302	337	341
myyntitulot	4	6	143	204
hanketulot	10	13 500		20
Menot (1000 €)	1 543	1 628	1704	1 685
Netto yhteensä (1000 €)	+ 13	+ 5	+44	+ 77

15.2. AVAINTULOKSET JA TULOSTEN TOTEUTUMINEN 2014

TAVOITTEET 2014	TOIMENPITEET 2014	TOT.
1. Laadukas osaamisympäristö		
<ul style="list-style-type: none"> Korkeatasoinen opetus ja ajankohtainen opetustarjonta Kestävän kehityksen arvot ohjaavat opetustoiminnan suunnittelua ja toteutusta Opinto-ohjaus ajantasaista Tilauskurssitoiminnan kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan tuntiopettajien osaamista, panostetaan ajanmukaisiin laitteisiin ja opetusmateriaaleihin tasapuolisesti osastoissa Otetaan paikalliset kurssitoiveet, valtakunnalliset ja alueelliset strategiat huomioon opetusta suunniteltaessa OpinOvi-yhteistyö jatkuu sopimuksen mukaisesti Kehitetään opiston ulkoista ja sisäistä opinto-ohjausta Juurrutetaan tilauskurssitoiminnan työtapaa, tehostetaan markkinointia, tarjotaan kaupungin henkilöstökoulutusta 	<p>Tot.</p> <p>Tot.</p> <p>Tot.</p> <p>Tot.</p>
2. Tunnettavuuden lisääminen		
<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan kaupunkia ja sopimuskuntia esiin tuoviin tapahtumiin ja tempauksiin Hiiden Opiston omat tapahtumat edistävät opiston tunnettuutta 	<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan Menneen ajan Joulumarkkinoihin, Lohjan Muistin ja Lohjan kesän tapahtumiin ja OpinOvi LU:n tapahtumiin / opiston Pyritään tapahtumien järjestämisessä korkeatasoiseen lopputulokseen 	<p>Tot.</p> <p>Tot.</p>
3. Tasapainoinen talous		
<ul style="list-style-type: none"> Pysytään supistetussa talousarvioissa Aineosastojen talousseuranta tarkentuu 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan hallinnon, opetuspalveluiden sekä aineosastojen säästöohjelma vuodelle 2014 Otetaan käyttöön aineosastokohtainen kurssimaksubotulutus 	<p>Os.tot.</p> <p>Tot.</p>
4. Tehokkaat toimintatavat		
<ul style="list-style-type: none"> Tiimityöskentely ja laatukäsikirjan päivittäminen tukevat kehittämissuunnitelmaa Kulttuuriyhteistyö tiivistyy Kulttuuripolun kautta 	<ul style="list-style-type: none"> Toimintaa toteutetaan Markkinointitiimin, Kestävän kehityksen tiimin ja henkilöstöfoorumien kautta Kulttuuripalveluiden yhteistyö 	<p>Os.tot.</p> <p>Tot.</p>
5. Henkilöstön hyvä valmius strategian toteuttamiseen		
<ul style="list-style-type: none"> Satsataan päätoimisen henkilöstön osaamisen kehittämiseen Lohjan alueen vahtimestarityö kokoaikaiseksi Työhyvinvointi 	<ul style="list-style-type: none"> Täsmäkoulutukset eri henkilöstöryhmille: 1) toimistotyöntekijät, 2) johtamiskoulutus, 3) päätoimiset opettajat Virkistystilaisuudet Yhteistyö muiden kulttuuripalveluiden yksiköiden kanssa opiston työhyvinvointivastaavan kautta 	<p>Tot.</p> <p>Tot.</p> <p>Os.tot.</p>
6. Monipuoliset palvelut ja laadukas asiakaspalvelu		
<ul style="list-style-type: none"> Tuetaan maahanmuuttajien, syrjäytyvien ryhmien sekä atk-senioriopiskelijoiden opintoja Otetaan käyttöön Lohjan Maahanmuuttajien kotouttamisohjelmassa olevia aikuiskoulutuksen toimenpiteitä, maahanmuuttajien opetuksen kehittäminen Huomioidaan ikääntyvän väestön sekä perhekurssien kurssitarve 	<ul style="list-style-type: none"> Opintosetelirahoitus Erilaisia kursseja maahanmuuttajille, lisätään yhteistyötä maahanmuuttajatyötä tekevien tahojen kanssa (Lake- ja Maali!-hankkeet) Erilaisia kursseja ikäihmisille ja perheille 	<p>Tot.</p> <p>Tot.</p> <p>Tot.</p>
7. Sujuva kuntayhteistyö		
<ul style="list-style-type: none"> Vihdin Pajuniityn koulun suunnitteluun tarveselvitys kansalaisopistotiloille Seutuyhteistyössä Hiiden Opiston johtokuntatyön uudelleentarkastelu 	<ul style="list-style-type: none"> Tilatarpeet Vihdin sivistystoimeen kansalaisopiston osalta Johtokuntatyön uudelleenasemointi 	<p>Os.tot.</p> <p>Tot.</p>

**KULTTUURIPALVELUIDEN
TOIMENPITEET 2015**
**HIIDEN OPISTON
TOIMENPITEET 2015**
Kärki 1. Kasvava Lohja

- Annetaan pyydetty lausunnot kaavoista
- Lisätään yhteistyötä siivous- ja huoltopalvelujen kanssavuotuiset yhteistyöneuvottelut.
- Laaditaan Kulttuuritoimen palveluista palvelu-verkkoselvitys
- Hyödynnetään koulujen ja päiväkotien tilojen käyttöä kulttuuripalvelujen yhteydessä
- Kehitetään markkinointia ja syvennetään yhteistyötä kaupunkimarkkinoinnin kanssa.
- Kesäteatterihankkeen edistäminen
- Seudullisen orkesterin kehittäminen
- Aktiivinen verkostoituminen ja vaikuttaminen seudullisesti ja valtakunnallisesti
- Kaivoseurakunnan kehittäminen kansainvälisenä matkailukohteena.
- Viimeistellään kaivoseurakunnan toimintakonsepti ja käynnistetään toiminta

- Hiiden Opiston palvelut vastaavat alueen aikuisväestön kasvaviin tarpeisiin, ovat ajan-kohtaisia, korkeatasoisia ja laadukkaita.
- Opiston käytössä on laadukkaat ja tarkoitukseenmukaiset tilat.
- Opisto tunnetaan hyvin toiminta-alueellaan, se on arvostettu opetus- ja kulttuuritoimija. Opistolla on yhteistä markkinointia muiden kulttuuripalveluiden yksiköiden kanssa. Opisto osallistuu kaupunkia ja sopimuskuntia esiin tuoviin tapahtumiin ja tempauksiin. Opiston omat tapahtumat edistävät opiston positiivista tunnettuutta.
- Kuntayhteistyö Hiiden Opiston sopijakuntien kanssa on sujuvaa. Yhteistyötä tehdään aikuiskoulutussektorilla ja avoimen yliopistokoulutuksen järjestämisessä, Lohjan Muisti -yhteistyö, Kirjallisuuspäiväyhteistyö, yhteistyö monikulttuuristen tahojen kanssa, TPO-yhteistyö, yhteistyö paikallisten seurojen ja yhdistysten kanssa on opiston arkipäivää.

Kärki 2. Tasapainoinen talous

<ul style="list-style-type: none">· Taloustilanteen säännöllinen seuranta· Selvitetään kulttuuripalvelujen yksikköhinnat ja tuotteistetaan palveluja.· Lisätään kustannusten jakautumista kumppanuuksien ja seudullisen toiminnan kautta.· Laaditaan palvelusuunnitelma kulttuuripalvelujen toiminnasta kunnan eri alueilla.· Kulttuuripalvelujen palveluverkkoselvitys.· Kulttuuriavustusten jakaminen alueellisesti tasapuolisesti· Kehitetään lähidemokratiaan liittyviä tiedotuspisteitä tiedotuspisteitä kirjastoissa.· Edistetään kirjastojen kulttuuritarjonnan laajentamista· Edistetään kulttuuripalvelujen tilojen yhteiskäyttöä· Koulujen ja päiväkotien yhteiskäyttö kulttuuritoiminnassa· Päällekkäisyyksien poistaminen, yhteistyön lisääminen· Lisätään kulttuuripalvelu yhteistä tiedotusta ja markkinointia.· Toimistosuhteisyhteistyötä ja -sijaistamista lisätään.· Kehitetään tulosalueen yhteisten työryhmien työtä· Kulttuuripalvelut osallistuvat kaupungin tuottavuushankkeeseen· Luodaan mittareita laadun parantamiseksi.· Tuotetaan kulttuuripalvelujen yhteinen vuosikertomus.· Haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta	<ul style="list-style-type: none">· Hiiden Opisto pysyy annetuissa talousarvi-oissa. Aineosastojen talousseuranta tarkentuu.· Hiiden Opiston tuotteina opetustunti, kurssi ja tilauskurssi, joiden tuotantokustannukset selvitetään. Tuotetaan opistopalveluita kustannustehokkaasti.· Kaupungin eri hallintokuntien tilojen joustava käyttö tulee Hiiden Opistolle mahdolliseksi.· HO tarjoaa kulttuuripalveluille mahdollisuuden markkinoida toimintaansa opiston markkinointikanavien kautta, mm. opinto-opas ja kotisivut.· HO:n laatumittaristo kehittyy vuosille 2014-2015 myönnetyn laatuhankehoituksen avulla (10 000 €).· Hiiden Opiston vuosikertomustiedot tulevat osaksi kulttuuripalveluiden yhteistä vuosikertomusta.· Opisto hakee ulkopuolista rahoitusta keskeisten tavoitteidensa ja toimintojensa edistämiseen: maahanmuuttajaopetus ja kestävän kehityksen edistäminen, syrjäytymisvaara-assa olevien opetus.
---	---

Kärki 3. Hyvät peruspalvelut

- Monipuolistetaan kulttuuripalvelujen järjestämistapoja yhteistyössä kolmannen sektorin, yritysten ja seudullisten kumppanien kanssa
- Käynnistetään kulttuurikaveritoiminta
- Automaation hyödyntäminen ja omatoimikirjastopalvelujen kehittäminen.
- Monikulttuurisuuden huomioiminen

- Somen ja sähköisen viestinnän lisääminen.
- Kulttuuripolku käynnistyy ja huomioidaan OPS:ssa
- Aluetoimikuntien tiedotuspisteet kirjastoissa
- Aluetoimikunnan roolia kulttuuriavustusten jakamisessa kehitetään
- Kirjastoautopalveluiden uudenlaisten palvelujen kehittäminen yhteistyössä kulttuuripalveluiden yksiköiden ja muiden toimijoiden kanssa
- Osallistutaan osaamiskartoitukseen ja laaditaan henkilöstön kehittämissuunnitelmat
- Kulttuuripalvelujen työhyvinvointitiimi organisoii, miten henkilöstö saa lisämahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön
- Työhyvinvointitiimi laatii toimenpideohjelman

- HO on aktiivinen yhteistyökumppani alueen oppilaitosten ja kolmannen sektorin kanssa. HO tuottaa vapaa-ajan ja koulutuspalveluita yrityksille ja yhteisöille.
- Hiiden Opisto järjestää kulttuurikaverikoulutuksia yhteistyössä yleisen kulttuuritoimen kanssa
- HO:ssa otetaan käyttöön Lohjan maahanmuuttajien kotouttamishjelmassa olevia aikuiskoulutuksen toimenpiteitä. Kehitetään maahanmuuttajille suunnattua opetusta. Tuetaan maahanmuuttajien opintoja OPH:n opintosetelirahoituksella.
- Opiston sähköistä asiointia tehostetaan sekä sisäistä ja ulkoista viestintää kehitetään.
- Kulttuuriyhteistyö tiivistyy Kulttuuripolun kautta.

- HO:ssa satsataan päätoimisen henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

- HO:ssa tehdään yhteistyötä muiden kulttuuripalveluiden yksiköiden kanssa työhyvinvoinnin edistämiseksi.

Kärki 4. Laadukas ympäristö

- Kulttuuripalvelujen kestävän kehityksen ohjelma tehdään.
- Tuetaan kylien kulttuuritoimintaa ja viedään kylille kulttuuripalveluja yhteistyössä.
- Kulttuuripalvelujen rakennusten peruskorjausohjelma laaditaan yhteistyössä tilahallinnon kanssa.
- Toimitilojen monikäyttöisyyttä lisätään.

- Kestävän kehityksen arvot ohjaavat HO:n työskentelyä sekä opetustoiminnan suunnittelua ja toteutusta. Opisto saa VST:n kestävän kehityksen sertifikaatin.
- HO ottaa huomioon palvelutarjonnassaan eri asiakasryhmät mm. perheet ja ikääntyvän väestön. Kylien vireyttä tuetaan järjestämällä opetusta kylien ominaispiirteet ja tarpeet huomioiden.
- Hiiden Opistolle saneerataan tilat Lohjan lukion 1. kerrokseen. Hiiden Opiston nykyiset Linnaistenkadun tilat peruskorjataan ja lisätilaa saneerataan opiston käyttöön HUS:in Linnaistenkadun tiloista siihen saakka, kunnes siirtyminen lukion 1. kerrokseen on mahdollista.

Kärki 5. Toimiva tietoyhteiskunta

- Kulttuuripalvelujen aktiivinen osallistuminen tietostrategian laatimisessa
 - Kulttuuripalveluiden tiloihin langaton verkko asiakkaiden käyttöön
 - Laitteet ja ohjelmistot ajan tasalle
 - Kulttuuripalveluille nimetään teknisen ja pedagogisen tuen yhdyshenkilö
 - Tilavarausohjelma laajenee tulosalueen yksiköihin
 - Hiiden Opisto tukee osaamisen kehittämistä.
-
- Kirjaston ja Hiiden Opiston yhteistyötä kehitetään/kuntalaisten tietotekniikkataitojen kehittämisessä
 - Sähköisiä palveluja hyödynnetään kulttuurin saavutettavuuden lisäämisessä.
 - Kulttuuripolun asiakkuuksien ja prosessien hallintaohjelma otetaan käyttöön.
 - Tilavarausohjelma laajenee tulosalueen yksiköihin
 - Menetelmiä hyödynnetään kulttuuripalveluissa.
 - Videoneuvotteluja hyödynnetään seutyössä
 - Kulttuuripalveluissa hyödynnetään sähköistä mediaa

HO:n henkilöstön atk- ja verkko-osaaminen ja välineet ovat ajantasaisia. HO:n Linnaistenkadun opistotaloon saadaan langaton verkko. Verkko-opetusta edistetään.

Hiiden Opisto tilauskouluttaa kulttuuripalveluiden työntekijöitä osana kaupungin henkilöstökoulutusohjelmaa. HO:n opetuspalvelut tuottavat alueen asukkaille ajan haasteisiin vastaavan verkkoväline- ja atk-opetuksen ja tietoyhteiskuntataidot.

Työikäisten ja ikäihmisten atk-opintoja ja -osaamista tuetaan yhdessä kirjaston kanssa.

Somen mahdollisuudet tutkitaan ja otetaan optimaaliseen käyttöön.

YHTEISKUNTAOSASTON TAVOITTEET 2015

TAVOITTEET 2015	TOIMENPITEET 2015
Kärki 1. Kasvava Lohja	
<ul style="list-style-type: none"> · Avoin yliopiston opetus, atk-opetus, ikäihmisten opetus sekä maahanmuuttajille ja syrjäytymisvaarassa olevien opetus sekä yhteiskunnalliset aineet. · Tilat ja välineet vastaavat yhteiskuntaosaston tarpeita. · Langatonverkko Hiiden Opiston käyttöön Opistotalolle. · Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa tiivistetään (Lohjan Mielenterveysseura, Vihdin vanhustentuki ry., Päivölän kirjallisuuspäivät, Joenpelto seminaari, Lohjan muisti, Ikäihmisten neuvosto (Lohja), Aivoliitto ry, Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry, Sijoittajayhdistykset). Tehostetaan osaston kurssien markkinointia sosiaalisen median kautta. 	
Kärki 2. Tasapainoinen talous	
<ul style="list-style-type: none"> · Yhteiskuntaosasto pysyy annetussa talousarviossa. · Selvitetään yhteiskuntaosaston ainealueiden kustannukset esim. avoimen yliopisto opetuksen tunnin hinta opistossa. · Ollaan mukana laatutiimissä. · Yhteiskuntaosasto hakee Opintosetelirahoitusta: maahanmuuttajat ja seniori-atk sekä syrjäytymisvaarassa olevat. · Ollaan mukana LAKE rahoituksessa. · Tutkitaan mahdollisuutta saada rahoitusta Ipadlaitteisiin (mobiili). 	
Kärki 3. Hyvät peruspalvelut	
<ul style="list-style-type: none"> · OpinOvi yhteistyö jatkuu. Erityisryhmien oppiminen Eovi yhteistyö jatkuu. · Kaupungin sisäinen atk-koulutus. Luksian valinnaisainetarjotin monipuolistuu. · Myyntikoulutuksen organisointia uudistetaan. · Jatketaan kulttuurikaverityötä. · Osallistutaan pakolaisten vastaanottamiseen. · Parannetaan osaston sisäistä tiedonkulkua ja yhteyttä tuntiopettajiin. · Design ohjelmistojen käyttökoulutusta. Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvää opetusta. Ikääntyvien opetukseen liittyvää opetusta. · Office 365 koulutus. 	
Kärki 4. Laadukas ympäristö	
<ul style="list-style-type: none"> · Ylläpidetään nykyisiä käytänteitä. · Lisätään nuorten aikuisten opetustarjontaa. · Karjalohjan kylämatka toimii esimerkkinä muiden kylien opetuksen aktivoimiseen. 	
Kärki 5. Toimiva tietoyhteiskunta	
<ul style="list-style-type: none"> · Hankitaan uusi verkko-oppimisalusta Hiiden Opiston käyttöön. · Koko talon kattava langaton verkko Opistotaloon. · Langaton yhteys hallinnonverkkoon. · Järjestetään koulutusta tarpeiden mukaan. · Tehdään kirjaston kanssa yhteistyötä tietoyhteiskuntataitojen opetuksessa. 	

TOIMENPITEET 2015

Kärki 1. Kasvava Lohja

- Ajankohtainen, korkeatasoinen ja laadukas kurssitarjonta, joka huomioi kuntalaisten toiveet. Tuntiopettajien osallistuminen osaston kurssisuunnitteluun, koulutuksiin ja tapahtumiin.
- Osasto järjestää tapahtumia ja kulttuuriluentoja koko lukuvuoden. Tilaisuudet toimivat myös tehokkaina kurssimarkkinointikeinoina.
- Yhteistyötä monikulttuuristen tahojen kanssa.

Kärki 2. Tasapainoinen talous

- Osaston hankintabudjetti toteutetaan suunnitellusti ja osaston tavoitetuntimäärä toteutuu.
- Osastonjohtaja mukana laatukäsikirjan päivitys työryhmässä.
- Osaston tiedot yhteisessä vuosikertomuksessa.
- Osaston maahanmuuttajaopetus mm. Kaksin – Kielet kiertoon ja suomen kurssit sekä YKI-tentit.

Kärki 3. Hyvät peruspalvelut

- Osaston asiantuntemusta hyödynnetään tilauskurssien suunnittelussa esim. kielikurssit
- Monikulttuurisuus huomioidaan järjestämällä Yleisiä Kielitutkintoja suomen kielessä neljä kertaa vuodessa. Kaksin – Kielet kiertoon projektia jatketaan ja suomen kurssien tarjonta säilyy monipuolisena.
- Osallistutaan omaa ammattitaitoa ylläpitäviin koulutuksiin
- Kehityskeskustelut, etätyömahdollisuus, osallistuminen opiston yhteisiin työnohjaustilaisuuksiin

Kärki 4. Laadukas ympäristö

- Kielten materiaalien kierrättäminen pienimuotoisesti.
- Kurssitarjontaa myös väestöpohjaltaan pienemmillä alueilla.

5. Toimiva tietoyhteiskunta

- Maahanmuuttajille suomen kielen opetusta verkossa.

TOIMENPITEET 2015

Kärki 1. Kasvava Lohja

- Vastataan alueen aikuisväestön kulttuuriperinteen säilyttämisen tarpeeseen (esim. kudonta, pitsinnypläys, koristeveisto), sekä tuodaan uusia trendejä tarjolle, erikoiskurssien muodossa.
- Tilojen tarpeita kartoitetaan tuntiopettajien ja opiskelijoiden kurssipalautteiden mukaan.
- Vuosittainen riskikartoitus.
- Lohjan ja Vihdin keväänäyttelyt
- Menneen Ajan Joulumarkkinat
- Hiiden Opiston käytävägalleria ja vitriinit
- Linnunpönttötalkoot
- Lasten käsityökoulu Hiiden näyttely Vihdin kirkonkylän kirjastossa
- Kädentaitojen näkyminen opetustiloissa
- Yhteistyö Luksian kanssa (myyntikoulutus)
- Aikuisten ja lasten taiteen perusopetuksen yhteistyö
- Lake-kurssit
- Ikäihmisten kurssit
- Perhekurssit
- Lions-Naiset
- Vihdin luonto RY
- Kehitystavoitteena yhteistyö ja tiedon siirto muiden opistojen taitoaineiden kanssa

Kärki 2. Tasapainoinen talous

- Toteutetaan 2015 tavoitetuntimäärä.
- Rekrytoidaan opettajat läheltä, jos mahdollista.
- Pysytään budjetissa.
- Etsitään uusia markkinointikohteita taitoaineiden myyntikoulutuksille (esim. päiväkotien henkilökunta).
- Tavoitteena on uusien tilojen kartoittaminen esim. kudonnan opetustila Lohjalla sekä keväänäyttelytila Vihdissä.
- Muiden kulttuuripalveluiden esim. teatterin ohjelmiston esitteitä on opetusluokissa.
- Taitoaineosasto on mukana kehittämässä HO:n laatumittaristoa.
- Kartoitetaan Cimon- ja Erasmus-hankkeiden rahoitusmahdollisuuksia taitoaineissa. (Esim. vapaaehtoistoiminta LAKE-kursseilla)

TOIMENPITEET 2015

Kärki 3. Hyvät peruspalvelut

- Taitoaineosasto pyrkii huomioimaan suunnittelussa, että kurssit voisivat toimia esim. Luksian vapaasti valittavina opintoina.
- Osasto räätälöi joustavasti kolmannelta sektorilta tulleita kurssitoiveita.
- Taitoaineosastolla on yhteistyötä tilojen ja työvälineiden käytöstä.
- Ylläpidetään tuntiopettajille suunnattua kädentaitojen kirjastoa.
- Jatketaan LAKE- kursseja sekä suunnitellaan uusia huomioiden maahanmuuttajien toiveet.
- Kehitetään taitoaineosaston nettisivuja sekä mainontaa.
- Mietitään kurssisuunnittelun vaiheessa mahdollista kohdemarkkinointia.
- Tuntiopettajatapaamiset.
- TPO:n opetus
- Seurataan aktiivisesti alan koulutustarjontaa sekä messuja ja osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.
- Osallistutaan yhteisiin työhyvinvointia edistäviin ryhmittöihin ja hankkeisiin HO:n sisällä
- Osaston sisällä ohjataan tuntiopettajia huomioimaan kestävän kehityksen periaatteet.
- Kursseilla käytetään taloudellisesti uusia materiaaleja sekä kierrätysmateriaaleja.
- Kiinnitetään huomiota turvallisten ja ympäristöystävällisten työaineiden käyttämiseen.
- Osasto huomioi eri asiakasryhmät ja tarjoaa opetusta laajasti paikkakunnan/kylän huomioiden

Kärki 4. Laadukas ympäristö

- Osaston sisällä ohjataan tuntiopettajia huomioimaan kestävän kehityksen periaatteet.
- Kursseilla käytetään taloudellisesti uusia materiaaleja sekä kierrätysmateriaaleja.
- Kiinnitetään huomiota turvallisten ja ympäristöystävällisten työaineiden käyttämiseen.
- Osasto huomioi eri asiakasryhmät ja tarjoaa opetusta laajasti paikkakunnan/kylän huomioiden.

Kärki 5. Toimiva tietoyhteiskunta

- Kudonnan ATK-suunnitteluohjelma Weave-point käytössä kudonnan opetuksessa Lohjalla.
- Opettajat ja opiskelijat hakevat aktiivisesti tietoa verkosta.
- Taitoaineosaston verkkokurssien mahdollisuutta mietitään aihe- ja ainekohtaisesti esim. erilaiset keskustelualustat.
- Pohditaan Facebookia tai Blogia taitoaineosaston tiedotuksen tukena.

TOIMENPITEET 2015

Kärki 1. Kasvava Lohja

- Laadukas ja taloudellinen taiteen ja liikunnan osaston tuntiopettajien rekrytointi ja perehdytys opiston toimintaan
- Vuosittainen riskikartoitus: toimitilojen ja välineiden laadun ja toimivuuden ylläpitäminen ja kartoitus
- Tilat suunnitellaan vastaamaan kurssien tarpeita ja kartutetaan osaston välinevarastoa ja muita materiaaleja suhteessa tarpeeseen ja budjettiin
- Näyttelyt, Tanssi- ja musiikkigala Lohjalla, galleriakäytävä
- Lohjan Kesä Tanssii festivaali, Joulumarkkinat
- Yhteistyö Lohjan lukion kanssa lukiodiplomien puitteissa, tarjotaan Luksiaan vapaavalintaisia kursseja, LLK ja Vihdin liikuntatoimi
- Selvitetään kaivoseurakunnan käyttö näyttely- ja esitystilana

Kärki 2. Tasapainoinen talous

- Pysytään osastobudjetissa, toteutetaan osaston tavoitetuntimäärää
- Kehitetään tilauskurssitoimintaa

Kärki 3. Hyvät peruspalvelut

- Yhteistyöselvitys Lohjan lukion ja Luksian kanssa.
- Syyskuussa yhteinen infotilaisuus lukiolla "Saanko luvan", jossa kerrotaan HO:n toiminnasta Ilona, Maija, Eija ja Kaisa
- Kulttuurikaverin kanssa vierailu T&L:n osaston kursseille ja tapahtumiin
- Lake-hankkeen kurssien jatkaminen ja maahanmuuttajien integroiminen kursseille lokakuussa tapahtuvalla tiedottamisella.
- Taiteen perusopetus aikuisille ja lapsille.
- Koulutusmahdollisuudet, osastojohtaja koulutuksessa, oma taiteellinen työskentely.

Kärki 4. Laadukas ympäristö

- Ohjeistus tuntiopettajille ja kurssilaisille liuottimien käytöstä.
- Pyritään säilyttämään opetus kylillä ja rekrytoidaan opettajat läheltä mikäli mahdollista.

Kärki 5. Toimiva tietoyhteiskunta

TOIMENPITEET 2015**Kärki 1. Kasvava Lohja**

- Lisätään yhteistyötä siivous- ja huoltopalvelujen kanssa - vuotuiset yhteistyöneuvottelut.
- Säännölliset viikkokatsaukset vahtimestarin kanssa.
- Tilauskurssitoiminnan kehittäminen edelleen. Uusitaan suunnitelma tilauskurssitoiminnalle.
- Jatketaan tilainfojen päivittämistä edelleen.
- Ajantasaistetaan opiston markkinointia (some keinot käyttöön).
- Nettisivujen uudistaminen.

Kärki 2. Tasapainoinen talous

- Talouden tarkka seuranta ja korjaavat toimenpiteet, jos ongelmia.
- Osallistutaan tuotteistamiseen.
- Opistotalon alakerran keittiö ja yläkerran toimintaterapia huone Hiiden Opiston käyttöön.
- HO tarjoaa kulttuuripalveluille mahdollisuuden markkinoida toimintaansa opiston markkinointikanavien kautta, mm. opinto-opas ja kotisivut.

Kärki 3. Hyvät peruspalvelut

- Office 365 otetaan käyttöön.
- Pilvipalvelukoulutus. Vuotuiset sihteeritreffit OpinOvi. HelleWi-koulutus.

Kärki 4. Laadukas ympäristö

- Kirjataan konkreettiset toimenpiteet.
- Otetaan ikäihmisten, maahanmuuttajien ja syrjäytymisvaarassa olevien erityistarpeet huomioon.

Kärki 5. Toimiva tietoyhteiskunta

16. HIIDEN OPISTON TOIMIPAIKAT 2014

LOHJA

- Anttilan koulu, Kirkkokatu 6
- Asemanpellon koulu, Munkkaantie 35
- Harjun koulu, Toivonkatu 2
- Hongiston koulu, Lehmijärventie 956
- Järnefeltin koulu, Helsingiuksentie 56
- Kappelikirkko, Sibeliuksenkatu 2
- Karstun koulu, Karstuntie 1145
- Källhagens skola, Klockargränd 2 / Lukkarinkuja 2
- Kässän taidetalo, Tynninharjuntie 21
- Lehmijärven koulu, Kesäkodintie 18
- Lohjan työväentalo, Kalevankatu 1
- Lohjan Yhteislyseon lukio, Karstuntie 6
- Lohjansaaren koulu, Pietiläntie 23
- Metsolan koulu, Gunnarlankatu 1
- Muijalan koulu, Takaniityntie 26
- Ojamon koulu, Kartanonkuja 4
- Opistotalo, Linnaistenkatu 9
- Perttilän koulu, Hakulintie 30
- Petäjäkoti, Mäntynummenkuja 7
- Pääkirjasto, Karstuntie 3
- Ristin koulu, Tynninharjuntie 1
- Roution koulu, Havumetsäntie 4
- Solmula, Rajavartiostonkatu 5
- Tytyrin koulu, Kirkkokatu 8

KARJALOHJAN ALUE

- Karjalohjan koulu, Koulukuja 1
- Karjalohjan monitoimihalli, Koulukuja 1
- Päiväkumpu, Keskustie 121
- Onnellisen sepän paja, Katteluksen tila, Kattelus 15

NUMMEN ALUE

- Hyrsylän koulu, Hyrsyläntie 169
- Kunnantalo, Siipoontie 1
- Leppäkorven koulu, Johanneslundintie 86
- Nummi-Pusulan koulu ja lukio, Tiedonpolku 4
- Oinolan koulu, Tiedonpolku 2
- Taitotalo, Tiedonpolku 2

PUSULAN ALUE

- Ikkalan koulu, Koulutie 10
- Karisjärven kansakoulu, Ahonpääntie 10
- Pusulan kirjasto, Marttilantie 3
- Pusulan koulu, Kaukelantie 1

SAMMATIN ALUE

- Sammatin koulu, Lohilammentie 5
- Lönnrot Opisto (TTS), Werlanderintie 170
- Maamiesseurantalo Sampaala, Lohilammentie 2 B 2

SIUNTIO

- Aleksis Kiven koulu, Puistopolku 2
- Palloiluhalli, Aleksis Kiven tie 3
- Päivärinteen koulu, Päivärinteentie 39
- Veturi, Ratapihantie 3

VIHTI

- Jokikunnan koulu, Vanjoentie 29
- Kaarikeskuksen kahvila, Pisteenskaari 13
- Kaarikeskuksen tanssisali, Pisteenskaari 13-15
- Kaarikoti, Pisteenskaari 13
- Kuoppanummen koulukeskus, Kuoppanummentie 18
- Lankilan päiväkoti, Käppöstie 3
- Luksia, Ojakkalantie 6 (sisäänkäynti alapihan puoleisesta ovesta)
- Nummelan työväentalo, Pisteenskaari 3
- Opistotalo, Karhumäenpolku 5
- Otalammen työväentalo, Ratatie 13
- Otalampi-talo, Torpparintie 9
- Painisali, Kuoppanummentie 20-22
- Pitäjänkeskus, Uudenmaantie 10
- Puhallinyhtyeen harjoitustila, Juuritie 6
- Puistola, Nurmijärventie 23
- Päivölän Virkistyskoti, Taivaantie 41
- Selin monitoimitalo, Selintie 529
- Uimahallin liikuntatila, Hiidenvedentie 3
- Vihdin seurakuntatalo, Niuhalanraitti 6 B
- Vihdin yhteiskoulu, Nietoinkuja 1
- Vihtijärven päiväkoti, Kouluntie 39

OPISTO UUDISTAA VISUAALISTA ILMETTÄÄN VUODELLE 2015

- Rajatonta oppimista, tiedon ja taidon iloa

HIIDEN OPISTO

Hiiden Opiston logo. Suun. Mirka Kolehmainen

HIIDEN OPISTO

Aineosastojen logot. Suun. Eija Terävä

YHTEISKUNTAOSASTO

TAITEEN JA LIIKUNNAN OSASTO

KIELTEN JA MUSIIKIN OSASTO

TAITOAINEOSASTO

Hiiden Opisto on facebookissa. Tykkää meistä ja seuraa mitä opistolle kuuluu!

www.facebook.com/hiidenopisto

Hiiden Opiston opinto-opas jaetaan joka kotiin Lohjan ja Vihdin alueilla. Painosmäärä vuosittain 43 000 kpl.

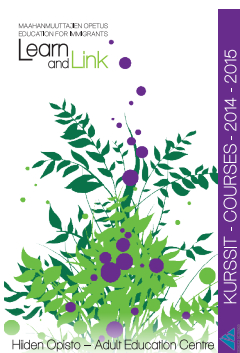

Hyvinvointia oppimisesta

Eurooppalainen vertaileva tutkimus BeLi (Benefits of Lifelong Learning) vapaan sivistystyön opintojen Euroottamista hyödyntänyt valmistui tammikuussa 2014. Tutkimukseen osallistui kymmenen maata, Englanti, Espanja, Italia, Romania, Saksa, Serbia, Slovenia, Suomi, Sveitsi ja Tšekki. Suomen koordinaattorina toimi professori Jyri Manninen Hi-Suomen yliopistosta.

BeLi:n tutkimuskohteena olivat vapaan sivistystyön opinnot, joita Suomessa järjestää kansalaisopistot, kansanopistot, opintokeskukset, keskiyöpistöt ja liikunnan oppilaitokset. Opinnot ovat harrastustavoitteisia, esimmitteisiä kursseja, jotka perustuvat vapaa- ja omaehtoisuuteen. **Lue lisää sivulta 2.**

Asiakaslehti Hiiden Luukku ilmestyy vuosittain marraskuussa ja jaetaan joka kotiin Lohjan ja Vihdin taajama-alueilla sekä paikalliskirjastoihin. Painosmäärä 30 000 kpl.

LAKE - Learn and Link -maahanmuuttajille suunnattu opinto-opas. Painosmäärä 2 000 kpl.

Hiiden Opiston esimerkkimainos paikallislehdissä.

www.hiidenopisto.fi